

2014

JAAR
VERSLAG

VBT MISSIE

Het VBT vertegenwoordigt en behartigt, op zowel nationaal als internationaal vlak, de belangen van de Belgische producentencoöperaties in de sector groenten en fruit. Het werkt daar waar nodig samen met andere organisaties, federaties of betrokken stakeholders. Tevens biedt het VBT haar leden een platform aan voor overleg en uitwisseling. Verder verstrekt het sectorrelevante informatie aan haar leden en kan het in welbepaalde domeinen optreden als dienstverlener.

Verantwoordelijke uitgever: P. Appeltans - Tiensevest 136 - 3000 Leuven

De foto's in deze publicatie zijn beschikbaar gesteld door onder andere de VLAM en Lava.

Inhoud

WOORD VOORAF	5
VBT-LEDEN	7
1. LEDEN	7
2. AANVOER EN OMZET	8
2.1. Omzet VBT-veilingen	8
2.2. Aanvoer en omzet producten	11
VBT ORGANISATIE	19
3. BESTUURSORGANEN	19
4. WERKGROEPEN	19
5. EXTERNE VERTEGENWOORDIGINGEN	20
VBT-ACTIVITEITEN	23
6. RESPONSIBLY FRESH	23
7. EMBARGO RUSSISCHE FEDERATIE	24
8. EXPORT DERDE LANDEN	26
9. BEHEER EN COÖRDINATIE STATISTIEK	30
9.1. VBT-database	30
9.2. Verspreiding informatie	30
9.3. Oogstprognoses groenten en fruit	31
9.4. Stockbepaling en -afbouw hardfruit	31
10. SIMULTAANVERKOOP	32
11. LOGISTIEK EN VERPAKKING	33
12. GEMEENSCHAPPELIJKE MARKTORDENING	34
13. KWALITEITSSYSTEMEN	36
14. PRODUCTKWALITEIT EN -BEWAKING	40
15. PROMOTIE	41
16. ONDERZOEK	43

Woord vooraf

De globale omzet van alle bij het VBT aangesloten veilingen bedroeg € 805,8 miljoen in 2014. Naast de aan de sector inherente prijsvolatiliteit, grotendeels klimatologisch bepaald met schommelingen in vraag en aanbod, werd de gerealiseerde omzet zonder twijfel beïnvloed door de op 7 augustus door de Russische Federatie afkondigde importban.

Gezien het belang van de Russische Federatie als exportmarkt voor Belgische groenten en fruit, nam het VBT onmiddellijk het voortouw om op zowel Vlaams, federaal als Europees vlak aan te dringen op maatregelen om het effect van deze boycot te milderen. Meteen werd ook de noodzaak aan alternatieve exportbestemmingen duidelijk. Het VBT versnelde haar inspanningen om markttoegang via fytosanitaire protocols in bepaalde derde landen te bekomen. Begin oktober werd een eerste succes behaald met de fytosanitaire markttoegang voor Belgische peren op de Canadese markt.

Reeds enkele jaren werkt het VBT samen met haar leden-veilingen aan duurzame ontwikkeling in een gezamenlijk project, Responsibly Fresh. In 2014 werd het eerste duurzaamheidsrapport uitgebracht. Dit rapport verzamelt de details van de geleverde inspanningen voor duurzame ontwikkeling, zowel op het niveau van het collectief van producenten, als op het niveau van de afzetcoöperaties.

Transparantie in de prijsvorming is en blijft een belangrijk item. Vele decennia dragen de coöperatief georganiseerde telers hier al zorg voor. Via het VBT worden globale overzichten opgemaakt van verkochte hoeveelheden en gerealiseerde middenprijzen, die als barometer functioneren voor de situatie in de sector. De VBT-database, die dit mogelijk maakt, werd in 2014 conceptueel herbekeken en vernieuwd.

Het VBT zal blijven bijdragen tot een ruimere verspreiding van het coöperatieve gedachtengoed en tot betere kennis van en begrip voor deze ondernemingsvorm in de land- en tuinbouwsector. Voorwaar geen gemakkelijke opdracht in tijden dat individualisme, kortetermijndenken en ja zelfs 'private equity' aantrekkelijke alternatieven lijken. De geschiedenis heeft echter geleerd dat - met het oog op duurzaam verankerde afzetmogelijkheden, ook voor de toekomstige generatie telers - de sector verplicht is om verder coöperatief te denken. De neuzen van zowel telers als afzetcoöperaties en al diegenen die het goed menen met onze sector, moeten dan wel in dezelfde richting staan. Dat wij hiertoe als VBT onze verantwoordelijkheid niet ontlopen, mag blijken uit dit jaarverslag.

Veel leesplezier,

Rita Demaré
Voorzitter

Philippe Appeltans
Algemeen secretaris

VBT-LEDEN

1. LEDEN

Belgische Fruitveiling (BFV)

Voorzitter, E. Champagne - *Directeur*, F. Lowette
Montenakenweg 82, B - 3800 SINT-TRUIDEN
Tel. 011/69 34 11 - Fax 011/68 54 60
E-mail bfv@bfv.be - www.bfv.be

afd. Glabbeek
Craenenbroekstraat 30, B - 3380 GLABBEK
Tel. 016/77 90 31 - Fax 016/77 79 69
afd. Waasland
Provinciale baan 46, B - 9120 VRASENE
Tel. 03/780 79 79 - Fax 03/777 85 14
afd. Zoutleeuw
Lewastraat 4, B - 3440 ZOUTLEEUW
Tel. 011/78 25 43 - Fax 011/78 45 00

BelOrta

Voorzitter, L. Baestaens
Directeur, J. Craemers, C. De Pooter, F. Fontaine
Mechelsesteenweg 120, B - 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER
Tel. 015/55 11 11 - Fax 015/55 06 01
E-mail info@belorta.be - www.belorta.be
afd. Borgloon
Kernielerweg 59, B - 3840 BORGLOON
Tel. 012/67 01 00 - Fax 012/74 50 71
afd. Zellik
Z.4 Broekooy 100, B - 1730 ASSE
Tel. 02/481 08 88 - Fax 02/481 08 87

European Fruit Co-operation (EFC)

Voorzitter, S. Kruiper - *Directeur*, I. Hayen
Tongersesteenweg 152, B - 3800 SINT-TRUIDEN
Tel. 011/67 06 11 - Fax 011/67 27 76
E-mail info@efcfruit.com - www.efcfruit.com

Groupement des Producteurs Horticoles Namurois

Voorzitter, C. Willemart - *Directeur*, C. Mathieu
Rue de la 1ère Armée Américaine 165, B - 5100 WEPION
Tel. 081/46 11 28 - Fax 081/46 11 27
E-mail info@crieedewepion.be - www.crieeauxfraises.be

Ingro

Voorzitter, J. Cardoen - *Directeur*, H. Dhuyvetter
Diksmuidsesteenweg 329 B, B - 8800 ROESELARE
Tel. 051/26 01 10 - Fax 051/20 76 16
E-mail info@ingrocvba.be - www.ingrocvba.be

Lava

Voorzitter, F. De Weerd - *Directeur*, M. De Moor
Leuvensesteenweg 130 A, B - 3191 HEVER
Tel. 015/50 42 50 - Fax 015/50 42 60
E-mail lava@lava.be - www.lava.be

Limburgse Tuinbouwveiling (LTV)

Voorzitter, J. Janssens - *Directeur*, W. Jeurissen
Industrieweg 1035, B - 3540 HERK-DE-STAD
Tel. 013/55 01 10 - Fax 013/55 46 45
E-mail info@ltv.be - www.ltv.be

REO Veiling

Voorzitter, R. Demaré - *Directeur*, P. Demyttenaere
Oostnieuwkerksesteenweg 101, B - 8800 ROESELARE
Tel. 051/23 12 11 - Fax 051/23 12 89
E-mail info@reo.be - www.reo.be

Veiling Haspengouw

Voorzitter, L. Bels - *Directeur*, F. Vanaken
Tongersesteenweg 152, B - 3800 SINT-TRUIDEN
Tel. 011/67 06 11 - Fax 011/67 27 76
E-mail info@veilinghaspengouw.be - www.veilinghaspengouw.be

Veiling Hoogstraten

Voorzitter, D. Van den Plas - *Directeur*, G. Opdekamp
Loenhoutseweg 59, B - 2320 HOOGSTRATEN
Tel. 03/340 02 11 - Fax 03/314 78 44
E-mail info@in-co.be - www.veilinghoogstraten.be

Toestand op 31 december 2014

2. AANVOER EN OMZET

2.1. Omzet VBT-veilingen

De globale omzet van alle bij het VBT aangesloten veilingen bedroeg € 805,8 miljoen in 2014 en lag hiermee in de lijn van 2013 (€ 800,6 miljoen). Hierbij dient opgemerkt te worden dat het VBT in 2014 opnieuw mocht rekenen op het lidmaatschap van Veiling Haspengouw, wat een vergelijking van de totale VBT-veilingomzet enigszins vertekent. Hiervan abstractie makend, daalde in 2014, algemeen bekeken, zowel de omzet van groenten als deze van fruit. In de groentesector werd een daling genoteerd van 3,4% ten opzichte van 2013, terwijl de fruitsector te kampen had met een achteruitgang van ruim 8%. Wanneer daarentegen, de omzet van Veiling Haspengouw in 2014 in acht genomen wordt, realiseerde de fruitsector een omzetstijging van 7,5% ten opzichte van 2013.

De gerealiseerde omzetten werden zonder twijfel ook beïnvloed door de op 7 augustus door de Russische Federatie afkondigde importban op groenten en fruit uit de Europese Unie (zie hoofdstuk 7).

Op 1 januari 2014 fuseerden BelOrta en Veiling Borgloon. De gefusioneerde coöperatie die operationeel blijft onder de naam **BelOrta**, sloot 2014 af met een omzet van € 336,3 miljoen. Wanneer dit cijfer vergeleken wordt met de som van de omzet van de afzonderlijke coöperaties in 2013, duidt dit op een omzetsdaling van ruim 5%. In de groentesector kon de onverhoopte - gezien de Russische boycot - omzetstijging van hun belangrijkste product, tomaten, de lagere omzet van een aantal andere belangrijke groentesoorten, zoals sla, witloof, komkommer en paprika niet compenseren. Ruim een vijfde van de totale omzet werd gerealiseerd in de fruitsector waarbij de omzet van peren en appels de totale fruitomzet sterk onderuit haalde in vergelijking met 2013. Het zachtfruit scoorde op BelOrta wel naar behoren in 2014. Ondanks een lager aangevoerd volume aardbeien, steeg de omzet met 5%. Ook met houtig kleinfruit noteerde de fusieveiling, de grootste veiling voor houtig kleinfruit, een omzetstijging van ruim 10% ten opzichte van 2013, hoewel de aanvoer ervan in 2014 terugliep met een kwart.

De omzet van **Veiling Hoogstraten** bedroeg € 185,9 miljoen in 2014 en blijft hiermee in stijgende lijn gaan. De veiling in de Noorderkempen deed het opnieuw beter dan in 2013 en 2012, met een omzetstijging van respectievelijk 11% en bijna 18%. Tomaten noteerden in 2014, ondanks de vrees voor de gevolgen van het Russische embargo,

een hogere gemiddelde prijs en realiseerden een omzetstijging van bijna 27%. De omzet van paprika bleef vrijwel stabiel, volledig te wijten aan de aanvoerstijging, want de gemiddelde prijs deed het 25% slechter dan in 2013. Wat betreft de aardbeien, weerspiegelde het hogere aangevoerde volume (+ 6%) zich in de omzet (+ 6%).

Tabel 1: Omzet VBT-veilingen per deelsector - 2009-2014

€ 1.000	Groenten	Fruit	Totale omzet
2009	444.218	236.609	680.826
2010	535.752	339.756	875.508
2011 *	408.403	277.093	685.496
2012 *	522.809	269.338	792.147
2013 *	501.231	299.400	800.631
2014	484.139	321.697	805.836

* De omzet van Veiling Haspengouw werd niet opgenomen

De **REO Veiling** noteerde in 2014 een omzet van € 135,7 miljoen - dit is ongeveer 13% lager dan in 2013 en 2012. De ondermaatse prijsvorming van prei, het belangrijkste product binnen de veiling, ligt hiervan hoofdzakelijk aan de basis. Het ontbreken van enige synergie tussen de versmarkt en de verwerkende industrie in andere productieregio's trof de volledige Europese preisector sterk. Met uitzondering van tomaten (+ 17%), sloten in 2014 ook andere belangrijke groentesoorten binnen de veiling, zoals sla, champignons en witloof, af met een lagere omzet dan in 2013.

De omzet van de **Belgische Fruitveiling** bedroeg in 2014 bijna € 93 miljoen, wat meer dan 16% lager is dan in 2013 en bijna 8% lager dan in 2012. Deze omzetsdaling is voornamelijk te wijten aan de slechte prijzen van het hardfruit, maar ook het afgenomen volume aardbeien, kersen en houtig kleinfruit droegen hiertoe bij.

Tabel 2: Omzet VBT-veilingen per deelsector - 2014

€	Groenten	Fruit	Totale omzet
BelOrta	264.332.309	71.946.525	336.278.834
BFV	307.491	92.679.713	92.987.204
Criée de Wépion	0	1.606.514	1.606.514
LTV	733.249	6.051.293	6.784.542
REO Veiling	121.047.423	14.658.492	135.705.915
Veiling Haspengouw	0	46.578.741	46.578.741
Veiling Hoogstraten	97.718.414	88.175.809	185.894.223
Totaal	484.138.886	321.697.087	805.835.973

Tabel 3: Omzet VBT-veilingen - 2013 & 2014

€	2013	2014	2014/2013 %
BelOrta *	287.835.716	336.278.834	+16,83
BFV	111.423.906	92.987.204	-16,55
Criée de Wépion	1.141.750	1.606.514	+40,71
LTV	7.512.752	6.784.542	-9,69
REO Veiling	157.065.578	135.705.915	-13,60
Veiling Borgloon	68.216.584	-	-
Veiling Haspengouw	-	46.578.741	-
Veiling Hoogstraten	167.434.927	185.894.223	+11,02
Totaal	800.631.213	805.835.973	+0,65

* Vanaf 01.01.2014 werden de gegevens van de gefusioneerde coöperatie BelOrta (BelOrta + Veiling Borgloon) opgenomen

De prijsvorming van appels stond in de eerste jaarhelft sterk onder druk. De tweede jaarhelft zag er geenszins beter uit omwille van de vroege nationale en Europese topoogst in combinatie met het Russische importverbod.

De prijzen van peren daarentegen, liepen in de eerste jaarhelft in stijgende lijn. De prijsvorming aan het seizoen einde, evenals bij de nieuwe perenverkoop was echter zwak. Naarmate de vraag zich herstelde gedurende de laatste maanden van 2014, kwamen de perenprijzen minder onder druk te staan.

Veiling Haspengouw sloot 2014 af met een omzet van € 46,6 miljoen, wat duidt op een omzetafname van 17% ten opzichte van 2013. Gezien ongeveer 80% van de totale omzet gerealiseerd wordt door hardfruit, ligt de verklaring voor de hand. Zowel appels als peren werden in grote volumes aangevoerd, maar, algemeen bekeken, verhandeld tegen ondermaatse prijzen, waardoor de hardfruitomzet in 2014 een daling moest verwerken van 22%. Hierbij kan wel vastgesteld worden dat andere fruitsoorten, zoals aardbeien, kersen en houtig kleinfruit in 2014 een hogere omzet realiseerden dan in 2013.

De omzet van de **Limburgse Tuinbouwveiling** bedroeg € 6,8 miljoen in 2014 en lag hiermee 10% lager dan in 2013 en 28% lager dan in 2012. Deze omzetzaling is hoofdzakelijk te wijten aan de lagere omzet van fruit. De hogere fruitaanvoer (met uitzondering van aardbeien - 24% en rode bessen - 22%) kon deze daling niet goedmaken. Voor groenten bleef het verhandelde volume in 2014 stabiel in vergelijking met 2013 en werd een omzetzijging genoteerd van bijna 7%.

De Waalse aardbeivenveiling **Criée de Wépion** kende een sterke omzetzijging (+ 41%) van € 1,1 miljoen in 2013 naar € 1,6 miljoen in 2014.

Naast de klassieke veilingen is ook **Ingro**, een producentenorganisatie voor industriegroentetelers, lid van het VBT. Ingro sloot 2014 af met een Waarde Verkochte Productie van € 93 miljoen, gelijkaardig aan 2013, maar ruim 21% meer dan in 2012. De groeiomstandigheden in 2014 waren ideaal en zorgden voor een hoge aanvoer. De belangrijkste producten zijn bloemkool, spruiten, prei, bonen en wortelen.

2.2. Aanvoer en omzet producten

Kenmerkend voor de groente- en fruitsector speelden ook in 2014 de klimatologische omstandigheden een uiterst belangrijke rol in de productie, de aanvoer en de prijsvorming. Bijkomend had de Russische importban een grote impact op de internationale marktsituatie en zware gevolgen voor de Europese groente- en fruitafzet en meer in het bijzonder voor die landen, waaronder België, die sterk gericht zijn op de Russische markt (zie hoofdstuk 7).

Gedurende de eerste maanden van 2014 stond de prijsvorming van nagenoeg alle belangrijke groentesoorten zwaar onder druk door een te groot aanbod.

De wintermaanden januari en februari leverden in 2014 allesbehalve winterweer op wat onder meer leidde tot een herstel van de percelen openluchtgroenten die schade ondervonden hadden door de natte oogstomstandigheden.

Het voorjaar was zonnig en warm waardoor verschillende teelten sneller oogstklaar waren. In gans Europa werden grote volumes geproduceerd waardoor zowel glasgroenten (tomaten, paprika, komkommer, sla) als traditionele wintergroenten (witloof, prei, kolen) meer concurrentie ondervonden en er bijgevolg lage prijzen genoteerd werden. Bovendien daalde de consumptie en bijgevolg de marktvraag naar wintergroenten door het ontbreken van enige koude. Zelfs de lage of totaal ontbrekende stocks aan wintergroenten bij de Europese verwerkende industrie konden deze moeilijke marktsituatie niet rechtekken. Ook voor witloof bleef de marktvraag ondermaats in vergelijking met het marktaanbod, ondanks de areaaldaling in de drie kernlanden.

Naarmate de aangevoerde volumes tegen de zomerperiode constanter werden, herstelden de prijzen van tomaten, sla en witloof zich geleidelijk aan. Ongeacht de verminderde aanvoer van komkommer, verbeterde de prijsvorming niet en werd uitsluitend in oktober een hogere prijs genoteerd. Paprika daarentegen, bleef kampen met zeer grote productievolumes die moeizaam een bestemming vonden, waardoor de zwakke prijsvorming bleef aanhouden. Bovendien werd de markt beïnvloed door de groeiende onrust over de situatie in de Russische Federatie met een voorzichtig handelen tot gevolg. Deze onevenwichtige situatie werd overigens versterkt, toen de Russische Federatie op 7 augustus een algemene boycot voor Europese landbouwproducten afkondigde.

Na eerder natte zomermaanden met lokaal wateroverlast en een sombere, koele maand augustus, was het najaar opnieuw warm en droog.

De prijsvorming van tomaten kende (gelukkig) niet de verwachte negatieve impact van de importban en tijdens de laatste maanden trokken de prijzen aan en werd nog heel wat goedgemaakt. Ook voor witloof werden in het najaar normale prijzen genoteerd en dit omwille van enerzijds een grotere vraag in deze periode en anderzijds het afzwakken van het aanbod Frans importproduct.

Voor prei daarentegen, hadden de aanhoudende hoge temperaturen een negatieve impact op de consumptie en werden, quasi gedurende het ganse jaar, barslechte prijzen geregistreerd.

Algemeen betekent dit dat de belangrijkste groentesoorten een omzetverlies van 6% noteerden in 2014.

De prijsvorming van tomaten, witloof en vollegrondbloemkolen verliep in 2014 beter dan in 2013.

De betere middenprijs (+ 4%) van vollegrondbloemkolen kon de lagere aanvoer (- 4%) compenseren wat resulteerde in een vrijwel gelijke omzet in 2014 ten opzichte van 2013.

Tomaten kenden eveneens een lichte aanvoerdaling (- 3%), maar noteerden in 2014 een betere gemiddelde prijs dan in 2013 met een omzetstijging van 14% als resultaat.

In tegenstelling tot de situatie bij tomaten, kon de betere middenprijs van witloof de lagere aanvoer (- 14%) niet rechtekken en werd 2014 afgesloten met een omzetzaling van 11%.

Kropsla werd in 2014 niet alleen minder aangevoerd (- 5%), ook de middenprijs (- 8%) haalde het niveau van 2013 niet, waaruit een omzetzaling van ruim 13% voortvloede.

Komkommer noteerde in 2014 vrijwel een gelijke aanvoer aan deze in 2013, in tegenstelling tot de prijs die in 2014 bijna een vijfde lager lag dan in 2013, wat zich bijgevolg reflecteerde in een omzetzaling van bijna 18%.

In het algemeen lag de aanvoer van paprika in 2014 bijna een derde hoger (+ 29%) dan in 2013, terwijl de gemiddelde prijs even drastisch verminderde (- 27%), wat uiteindelijk leidde tot een omzetzaling van 5,5%. Meer specifiek kenden gele en rode paprika in 2014 een sterke aanvoerstijging, respectievelijk 35% en 43% meer aanvoer dan in 2013. Groene paprika werd 5% meer aangevoerd. De drie soorten noteerden in 2014 veel zwakkere prijzen dan in 2013. Uitsluitend bij rode paprika kon de sterke aanvoertoename de slechte prijsvorming (- 26%) ombuigen naar een omzetstijging van ruim 6%. Bij zowel gele als groene paprika werd, ondanks de hogere aanvoer, 2014 afgesloten met een omzetzaling van respectievelijk 20% en 14%.

Prei kende een lichte aanvoerstijging (+ 6%), maar omwille van de sterke terugval van de prijs van 0,690 €/kg in 2013 naar 0,228 €/kg in 2014, zakte de omzet met 65% in 2014.

Ook in de fruitsector zorgden de ideale weersomstandigheden in de lente voor een zeer vroeg jaar van quasi alle fruitsoorten en veroorzaakte het Russische embargo een ernstige Europese marktverstoring.

Voor peren kon gedurende het ganse voorjaar van 2014 een continue en constante afzet gegarandeerd worden dankzij een degelijke maandelijkse opvolging van de commerciële situatie door de VBT-veilingen. De prijzen stegen stelselmatig van een aanvaardbaar prijsniveau tot zelfs goede prijzen in mei, terwijl de prijsvorming aan het seizoen einde eerder tegenvallend was. Dankzij het hoge verkoopritme in de eerste jaarhelft kon het nieuwe perenseizoen aangevat worden met geruimde stocks.

De klimatologische omstandigheden tijdens de bloei en de groei van peren waren gunstig en zorgden voor een vroege seizoenstart. In tegenstelling tot het seizoen 2013/2014, wat een erg kort afzetseizoen was, begon de perencampagne 2014/2015 drie weken vroeger met een langere commercialisatieperiode als gevolg.

Het verkoopseizoen startte eerder stroef. In het binnenland was er een behoorlijke afzet, dankzij de perenhype, maar de Russische importban verstoorde de marktsituatie ernstig en zowel het verkoopritme als de prijsvorming begon zwak.

Door de niet-oogst-procedure vanuit Europa, wat voor extra koelruimte zorgde en een betere spreiding van de aanvoer mogelijk maakte, kon een constant overaanbod vermeden worden. Ten gevolge van de lage prijzen aan het seizoenbegin en het harde werk om nieuwe afzetmarkten aan te boren, kwamen er bijkomende afzetmogelijkheden. De interesse vanuit zowel nieuwe als bestaande markten verhoogde. In combinatie met de aanbodvermindering leidde dit tot een stijgende vraag tijdens de laatste maanden van 2014, waardoor de prijzen zich herstelden naar een aannemelijk niveau.

Algemeen bekeken werd 69% meer peren aangevoerd dan in 2013. Ondanks de lagere gemiddelde prijs op jaarbasis (€ 0,443 ten opzichte van € 0,704 in 2013), kon een omzetstijging van ruim 6% gerealiseerd worden. Hierbij dient uiteraard opgemerkt te worden dat in 2014 het aandeel van Veiling Haspengouw werd opgenomen.

In tegenstelling tot peren voelden appels in 2014 reeds snel de concurrentie van zomerfruit. Het zachte voorjaar met milde temperaturen versnelde immers de productie van zomerfruit (zoals perziken, nectarines, aardbeien) en leidde tot een verminderde appelconsumptie en een slechtere prijsvorming. Bovendien kwam de grote maat en de matige bewaarkwaliteit de prijsvorming niet ten goede.

Op Europees niveau werden zodanig lage volumes verhandeld dat er in mei een overaanbod appels op de Europese markten was. Door de hoge volumes oude oogst werd het industriefruit verkocht aan dumpingprijzen waardoor de bodem in de prijsvorming wegviel.

Door de niet-geruimde Europese stocks, in tegenstelling tot de Belgische, relatief beperkte stocks, waren de prijzen aan het seizoen einde nog nauwelijks rendabel.

Het zeer vroege appelseizoen 2014/2015 en het wegvallen van de Russische markt betekenden dan ook het definitieve einde van de oude oogst.

De gunstige bloeiomstandigheden en de goede weercondities tijdens de fruitzetting van appels resulteerden in een nationale en Europese topoogst. De eerder natte zomermaanden en de sombere, koele augustusmaand zorgden ervoor dat bij de start van het seizoen een groot volume appels een andere bestemming kreeg dan de versmarkt. Ten gevolge van een vertraagde verkleuring van de bicolore variëteiten kon er namelijk minder hoeveelheid voor langere bewaring geplukt worden en werd meer geopteerd voor industrieaanvoer. Bijkomend was de druk op het industrieaanbod zeer groot, gezien niet alleen de Europese appelconsumptie, maar ook het verbruik van appelsap in dalende lijn gaat. De prijsvorming was zwak en zelfs verlieslatend.

De commercialisering van tafelappel

verliep aan het seizoenbegin in het binnenland vrij goed. Alle exportmarkten daarentegen, gingen moeilijk door het Russische importverbod voor groenten en fruit. De zeer grote appelproductie van Polen dat voor zijn export vooral gericht is op de Russische Federatie, werd dan ook in gans Europa aangeboden, waardoor de appelprijzen sterk onder druk stonden gedurende het ganse najaar.

Algemeen bekeken werden in 2014 - op VBT-niveau, inclusief Veiling Haspengouw - meer appels verhandeld (+ 37%) dan in 2013, tegen een lagere middenprijs (€ 0,347 tegenover € 0,488 in 2013) met een omzetsdaling van bijna 3% tot gevolg.

Ook bij aardbeien startte, door de extreem zachte winter gevolgd door de zomerse lente, het voorjaarseizoen veel vroeger en kwamen nagenoeg alle teeltsystemen tegelijkertijd op de markt. Omwille van het grote aanbod (verdubbeling ten opzichte van dezelfde periode in 2013), kwam de prijsvorming sterk onder druk te staan aan het seizoenbegin. Dit resulteerde in een halvering van de middenprijs in vergelijking met 2013.

Vanaf de tweede helft van juni werd het aanbod verkoopbaar en waren meer exportmogelijkheden voorhanden met betere prijzen als resultaat.

Ook in het zachte najaar werden grote volumes aardbeien verhandeld tegen gunstige middenprijzen.

Algemeen bekeken steeg de aanvoer van aardbeien in 2014 met 4% in vergelijking met 2013. Tevens werd een betere middenprijs (€ 2,882 ten opzichte van € 2,823 in 2013) genoteerd wat leidde tot een omzetsstijging van 6%.

Door de vroege bloei en het gunstige voorjaar was het een zeer vroeg kersenseizoen, bijna een maand vroeger dan vorig jaar. Tot eind juni waren de weersomstandigheden gunstig en droog, maar tijdens de plukperiode van de late variëteiten begon het te regenen. Ondanks de hevige regendagen die voortijdig een einde maakten aan de kersenooft, werd 82% meer kersen verhandeld tegen een prijs die bijna 16% hoger lag dan in 2013. Dit leidde tot een verdubbeling van de kersenomzet in 2014, waarin het aandeel van Veiling Haspengouw werd meegeteld.

Krieken en pruimen worden later geplukt dan kersen en werden daardoor meer beïnvloed door de slechte weersomstandigheden (nat begin juli, heet eind juli, koel en somber in augustus). Zowel krieken als pruimen werden in 2014 een kwart meer aangevoerd dan in 2013. Ten gevolge van een lagere middenprijs, realiseerden zowel krieken als pruimen een omzetsdaling van respectievelijk 33% en 27%.

Niet anders dan bij de andere fruitsoorten, kwam het houtig kleinfruit vroeg in productie. In het algemeen hebben deze abnormale weersomstandigheden geen negatieve impact gehad. De aanvoer daalde in 2014 met 16% in vergelijking met 2013, maar omwille van de hogere middenprijs bij quasi alle soorten (met uitzondering van braambessen) werd een omzetstijging van 11% genoteerd.

Onderstaande tabel geeft de aanvoer, de gemiddelde prijs en de omzet van de belangrijkste VBT-producten weer. Deze tabel weerspiegelt uiteraard niet de fluctuaties in prijs en aanvoer gedurende het jaar.

Tabel 4: Aanvoer, prijs en omzet belangrijkste producten VBT-veilingen - 2013 & 2014

	2013			2014		
	Aanvoer kg, st	Prijs €/kg, st	Omzet €	Aanvoer kg, st	Prijs €/kg, st	Omzet €
Aardbeien (kg)	46.024.804	2,823	129.928.022	47.786.073	2,882	137.719.462
Appelen (kg)	114.822.149	0,488	56.033.209	157.198.023	0,347	54.547.714
Bloemkolen - vg (st)	10.122.133	0,706	7.146.226	9.750.569	0,731	7.127.666
Komkommers (st)	111.020.148	0,296	32.861.964	112.456.131	0,240	26.989.471
Kropsla (st)	96.180.056	0,310	29.815.817	91.120.417	0,284	25.878.198
Paprika (kg)	31.580.725	1,353	42.728.721	40.779.431	0,990	40.371.637
Peren (kg)	128.219.938	0,704	90.266.836	216.600.674	0,443	95.954.099
Prei (kg)	56.334.353	0,690	38.870.704	59.893.401	0,228	13.655.695
Tomaten - los+tros (kg)	249.325.966	0,598	149.054.189	241.296.091	0,706	170.355.040
Witloof (kg)	54.218.551	0,795	43.103.748	46.522.960	0,828	38.521.011
Totaal Top 10			619.809.436			611.119.994

Tabel 5: Aanvoer belangrijkste groentesoorten VBT-veilingen - 2005-2014

		2005	2006	2007	2008
Tomaten - los+tros	ton	206.026	206.704	200.094	206.831
Kropsla	x 1.000 st	147.684	147.960	134.914	138.469
Paprika	ton	22.417	20.275	21.596	22.311
Prei	ton	63.420	59.706	61.076	63.974
Witloof	ton	46.897	46.646	48.355	54.403

Tabel 6: Omzet belangrijkste groentesoorten VBT-veilingen - 2005-2014

		2005	2006	2007	2008
Tomaten - los+tros	x 1.000 €	163.376	167.224	162.076	161.126
Kropsla	x 1.000 €	54.348	50.026	37.291	41.239
Paprika	x 1.000 €	21.453	28.952	30.666	29.405
Prei	x 1.000 €	21.309	39.466	21.010	25.909
Witloof	x 1.000 €	43.145	51.080	47.871	43.359

Tabel 7: Aanvoer belangrijkste fruitsoorten VBT-veilingen - 2004/2005-2013/2014 *

		2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
Appelen	ton	252.370	229.451	234.679	242.806
Peren	ton	185.581	176.307	202.282	212.475
		2005	2006	2007	2008
Aardbeien	ton	39.902	38.438	39.890	36.770

Het hardfruitseizoen loopt van 1 augustus t.e.m. 31 juli

* Van 01.01.2011 t.e.m. 31.12.2013 werden de gegevens van Veiling Haspengouw niet opgenomen

Tabel 8: Omzet belangrijkste fruitsoorten VBT-veilingen - 2004/2005-2013/2014 *

		2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
Appelen	x 1.000 €	67.095	77.320	88.708	104.649
Peren	x 1.000 €	92.419	107.601	93.454	124.510
		2005	2006	2007	2008
Aardbeien	x 1.000 €	94.445	90.367	100.523	101.743

Het hardfruitseizoen loopt van 1 augustus t.e.m. 31 juli

* Van 01.01.2011 t.e.m. 31.12.2013 werden de gegevens van Veiling Haspengouw niet opgenomen

2009	2010	2011	2012	2013	2014
222.911	207.110	228.510	236.997	249.326	241.296
121.123	111.981	103.966	97.179	96.180	91.120
28.845	32.013	37.238	33.574	31.581	40.779
64.770	71.599	67.744	61.983	56.334	59.893
54.986	53.093	50.705	51.746	54.219	46.523

2009	2010	2011	2012	2013	2014
132.447	184.078	119.221	180.968	149.054	170.355
35.005	46.889	22.497	36.860	29.816	25.878
24.143	36.623	37.983	37.200	42.729	40.372
38.603	46.826	24.997	31.425	38.871	13.656
45.253	57.553	49.488	52.833	43.104	38.521

2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
210.776	222.864	161.696	156.574	115.548	134.279
124.291	218.249	183.347	166.690	123.821	192.881
2009	2010	2011	2012	2013	2014
39.738	43.636	44.880	48.670	46.025	47.786

2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
72.718	62.848	66.930	48.695	59.738	60.291
107.636	96.466	98.449	67.176	101.905	96.633
2009	2010	2011	2012	2013	2014
101.610	125.672	122.388	117.732	129.928	137.719

VBT ORGANISATIE

3. BESTUURSORGANEN

Samenstelling Raad van Bestuur op 31.12.2014:

Bestuurscomité

R. Demaré, Voorzitter
L. Baestaens, Ondervoorzitter
E. Champagne, Ondervoorzitter
P. Appeltans, Algemeen secretaris

Leden

L. Bels, D. Bertels, J. Brosens, G. Callebaut, J. Creten,
M. De Moor, C. De Pooter, P. Demyttenaere, C. Devroe,
H. Dhuyvetter, F. Fontaine, I. Hayen, J. Janssens,
F. Lowette, G. Opdekamp, F. Vanaken, D. Van den Plas,
L. Vanoirbeek

De vergaderingen van de Raad van Bestuur werden gehouden op de volgende data: 28 januari, 11 maart, 29 april, 24 juni, 9 september, 21 oktober en 9 december.

Belgische Fruitveiling (BFV)

4. WERKGROEPEN

Zoals aangegeven in de missie, biedt het VBT haar leden een platform voor overleg en uitwisseling. Dit platform omvat diverse werkgroepen. De werkgroepen worden belegd op vraag van de leden en/of de Raad van Bestuur. De vergaderingen zijn gericht op het uitwisselen van informatie, het bespreken van thema's en het bereiken van gezamenlijke standpunten. De besluiten en de adviezen van de werkgroepen worden aan de Raad van Bestuur voorgelegd ter bekrachtiging.

In 2014 waren volgende werkgroepen actief: Dataverwerking, Export, GMO (Gemeenschappelijke MarktOrdening), P&A (Productie & Afzet, ter vervanging van de vroegere werkgroep VV/MBT), Responsibly Fresh en Simultaan.

In functie van de behoeften vinden verder regelmatig werkgroepen 'ad hoc' plaats.

Om het overleg te faciliteren en te besparen op verplaatsingstijd beschikken het VBT en haar leden over een performant videoconferentiesysteem, als aanvulling op fysieke vergaderingen en teleconferenties.

REO Veiling

5. EXTERNE VERTEGENWOORDIGINGEN

Agentschap Landbouw en Visserij (ALV)

- Raadgevend Comité

Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)

- Gebruikersgroepen diverse onderzoeksprojecten

Assemblée des Régions Européennes Fruitières, Légumières et Horticoles (AREFLH)

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- College van Producenten

Comeos

- Algemene Vergadering
- Commissie Duurzame Handel
- Commissie Voedingsbeleid

COPA-COGECA

- Werkgroep Groenten en Fruit

Département Landbouw en Visserij (DLV)

- Geïntegreerde Productie Pitfruit - Technisch Comité & Nationale Adviesraad (voorzitter)
- Gewasbescherming Kleine Teelten - Subgroepen Fruit, Glas- en Openluchtgroenten
- Stuurgroep EU-Schoolfruit
- Werkgroep Oogstramingen

Europese Commissie (EC)

- Adviesgroep Groenten & Fruit
- Expertgroep Appelen & Peren
- Expertgroep Tomaten

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)

- Raadgevend Comité

Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (FOD VVVL)

- Adviesraad inzake Voedingsbeleid en Gebruik van andere Consumptieproducten
- Raad van het Plantenfonds

Freshfel

- General Assembly
- Export Division
- Working Group on Promotion
- Working Group on Food Quality & Sustainability

GLOBALG.A.P.

- Board
- Technical Committee Crops
- Stakeholder Committees - GRASP, Microbiological Risk Assessment, Producer Groups, Responsible Water Management, Sustainability
- Belgische Nationale Technische Werkgroep (voorzitter)
- Nationale Adviesraad (voorzitter)

GSI Belgilux

Kenniscentrum voor Duurzame Tuinbouw (KDT)

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- Technisch Comité

Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC)

- Bureau & Raad
- Commissie Landbouw

Overlegplatform voor de Verwerking van en handel in de Plantaardige Grondstoffen en producten (OVPG)

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering

Qualität und Sicherheit (QS)

- Fachgesellschaft Obst-Gemüse-Kartoffeln (aandeelhouder)
- Fachbeirat Obst-Gemüse-Kartoffeln
- Wissenschaftlichen Beirat Rückstandsmonitoring Obst-Gemüse-Kartoffeln

Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV)

Vegaplan

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- Technische Werkgroep
- Werkgroep Communicatie
- Werkgroep Residubewaking
- Subwerkgroep Residubewaking Groenten en Fruit Versmarkt (coördinator)

Vlaams Centrum voor Bewaring van Tuinbouwproducten (VCBT)

- Bureau, Raad van Bestuur & Algemene Vergadering

Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- Sectorgroep Groenten en Fruit
- Exportcel Groenten en Fruit

World Apple and Pear Association (WAPA)

Toestand op 31 december 2014

Veiling Hoogstraten

Veiling Haspengouw

VBT-ACTIVITEITEN

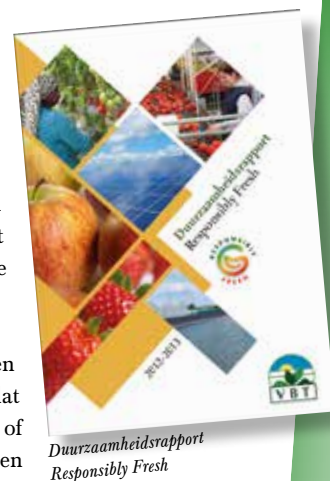
6. RESPONSIBLY FRESH

Reeds enkele jaren werkt het VBT met de aangesloten producentencoöperaties aan duurzame ontwikkeling binnen een gezamenlijk project, Responsibly Fresh. In dat kader zette het VBT in 2014 verder in op twee parallelle sporen. Enerzijds werd via vertegenwoordiging in kwaliteitssystemen, GLOBALG.A.P., QS en Vegaplan, verder gewerkt aan het inbrengen en uitbouwen van duurzaamheidscriteria in de bestaande standaarden. Anderzijds streefde het VBT, samen met haar leden, zelf verder naar duurzame ontwikkeling en communiceerde het die inspanningen ook aan de buitenwereld.

Om deel te nemen aan Responsibly Fresh en het keurmerk te mogen gebruiken, moeten producentencoöperaties en hun telers voldoen aan drie voorwaarden. Een eerste voorwaarde is dat individuele telers beschikken over een geldig certificaat voor een kwaliteitssysteem, Vegaplan of GLOBALG.A.P.. Ten tweede moeten de individuele coöperaties een charter duurzaam ondernemen onderschrijven, zoals aangeboden en gecontroleerd door externe instanties. Een derde voorwaarde is dat de coöperaties een collectief dossier rond een lijst van duurzaamheidscriteria opstellen voor de bij hen aangesloten telers.

In 2014 werd het eerste duurzaamheidsrapport Responsibly Fresh uitgebracht. Het rapport verzamelt de details van de geleverde inspanningen voor duurzame ontwikkeling in 2012-2013. Om op een transparante manier te kunnen communiceren op internationaal niveau, is het rapport opgesteld volgens de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI). Het rapport is opgebouwd rond de drie pijlers van duurzame ontwikkeling: economische, ecologische en sociale impact. Binnen de pijlers zijn de inspanningen van zowel de producentencoöperaties als hun telers besproken. De vijf initiële Responsibly Fresh producentencoöperaties behaalden het certificaat voor het charter duurzaam ondernemen. In totaal stelden zij 114 actiepunten op, waarvan 65% met succes werd afgerond. Er is nog 7% van de actiepunten in uitvoering en 28% is geëvalueerd, maar uiteindelijk niet haalbaar geacht op korte termijn. Het collectief dossier voor de telers omvatte 46 duurzaamheidscriteria. De update werd opgemaakt aan de hand van de input van ruim 80% van de actieve telers van de deelnemende producentencoöperaties. Het volledige duurzaamheidsrapport is beschikbaar in het Nederlands en het Engels op de website van Responsibly Fresh, www.responsibly-fresh.com. Responsibly Fresh nam met het duurzaamheidsrapport deel aan de award voor Best Belgian Sustainability Report in de categorie 'andere organisaties'. Het rapport kreeg een eervolle vermelding, waarbij de jury opmerkte dat het een indrukwekkend verslag is met een nauwe betrokkenheid van de leden.

Het VBT en de leden blijven zich engageren binnen Responsibly Fresh en nemen actief deel aan externe initiatieven. Veiling Haspengouw heeft zich in 2014 aangemeld voor deelname aan Responsibly Fresh. Het VBT vertegenwoordigde Responsibly Fresh op verschillende internationale platformen, waaronder European Vegetable Strategies en Prognosfruit.

Voorstelling duurzaamheidsrapport

Daarnaast werkte het VBT samen met externe organisaties rond specifieke duurzaamheidsaspecten. Zo was er in 2014 veel aandacht voor voedselverliezen. De VBT-producentencoöperaties en hun telers willen ervoor zorgen dat lekkere en gezonde groenten en fruit ten volle kunnen worden geconsumeerd en dat nevenstromen kunnen worden gevaloriseerd. Om dat engagement hard te maken werd binnen Responsibly Fresh het begrip voedingsspaarzaamheid ontwikkeld. Het begrip wordt ingevuld door de cascade van waardebehoud toe te passen voor het aanbod verse groenten en fruit dat wordt aangeleverd op de producentencoöperatie, met preventie van voedselverlies als belangrijke doelstelling. Verder werd in het kader van Responsibly Fresh vanuit het VBT een Zuidwerking opgestart in samenwerking met Trias. Het VBT zal het peterschap opnemen van een ledenorganisatie in het Zuiden, meer bepaald van ANPE (Asociación Nacional de Productores Ecológicos del Perú), een koepelorganisatie van ecologische boeren in Peru. Het partnerschap zal in de loop van 2015 een concrete invulling krijgen.

7. EMBARGO RUSSISCHE FEDERATIE

Op 7 augustus kondigde de Russische Federatie een importverbod af van één jaar voor groenten en fruit, en andere landbouwproducten, afkomstig uit de lidstaten van de Europese Unie (EU). Dit als reactie op eerder opgelegde sancties vanuit Europa aan de Russische Federatie omwille van hun houding in het conflict in Oost-Oekraïne.

Verontrust over de toegenomen spanningen had het VBT, vóór de afkondiging van dit embargo, al intern nagedacht hoe te reageren op een mogelijke strengere houding van de Russische Federatie ten aanzien van de import van Belgische groenten en fruit. Heel wat voorbereidende werkzaamheden werden opgestart om te kunnen voldoen aan eventueel bijkomende eisen op fytosanitair vlak, zoals verplichte 'safety-certificaten' of monitoring van bepaalde organismen. Ook werd reeds een analyse gemaakt van mogelijke maatregelen op het niveau van de EU en werden duidelijke afspraken gemaakt inzake crisiscommunicatie.

De verbijstering was echter groot toen de Russische Federatie een algemeen importverbod aankondigde voor alle groenten en fruit uit alle lidstaten van de EU. De Russische Federatie, met een jaarlijkse exportwaarde van € 150 à 200 miljoen, is immers een heel belangrijke bestemming voor Belgische groenten en fruit. Peren zijn, met 100.000 à 140.000 ton export per jaar, veruit het sterkst getroffen product. Maar ook andere producten, zoals appel, tomaat, paprika, bloemkool en aardbei, verloren een aanzienlijke afzetmarkt.

Onmiddellijk nam het VBT het voortouw om op zowel Vlaams, federaal als Europees vlak aan te dringen op maatregelen om het effect van deze boycot te milderen. Dit echter in een periode waarin er bij de Europese Commissie (EC) veel ambtenaren in verlof waren, het kabinet van de nieuwe Vlaams minister van Landbouw mevrouw Joke Schauvliege nog niet was geïnstalleerd en er nog een ontslagnemende Belgische regering was. Bovendien moest snel gehandeld worden aan de vooravond van één van de grootste hardfruitoogsten ooit.

Product	Quantity (t)	Intervention	Export	Total
Apples	10 000	1 200	10 000	11 200
Pears	5 000	600	5 000	5 600
Oranges	10 000	1 200	10 000	11 200
Peaches	10 000	1 200	10 000	11 200
Plums	10 000	1 200	10 000	11 200
Cherries	10 000	1 200	10 000	11 200
Strawberries	10 000	1 200	10 000	11 200
Raspberries	10 000	1 200	10 000	11 200
Blackberries	10 000	1 200	10 000	11 200
Blueberries	10 000	1 200	10 000	11 200
Other fruits	10 000	1 200	10 000	11 200

Toegekende quota interventie

Dankzij het aandringen van de Vlaamse landbouwadministratie en de bevoegde minister, in nauw overleg met het VBT, kondigde de EC reeds op 18 augustus buitengewone steunmaatregelen aan voor bepaalde soorten groenten en fruit. Op 29 augustus publiceerde de EC de gedelegeerde verordening (EU) nr. 932/2014, waarmee zij tijdelijke buitengewone maatregelen voorzag om producenten te ondersteunen voor het niet-oogsten of het uit de markt nemen (interventie) van bepaalde producten. Meer in het bijzonder stelde de EC voor de periode van 18 augustus tot 30 november € 82 miljoen ter beschikking voor appels en peren en € 43 miljoen voor bepaalde andere producten, waaronder tomaat, paprika, komkommer, bloemkool, broccoli en wortelen. Het principe 'first come, first served' werd gehanteerd, waarbij de maatregel zou worden opgeschort zodra het voorziene budget werd overschreden.

De vergoedingen voor het uit de markt nemen of niet-oogsten van producten waren gebaseerd op de tarieven uit de toepassingsverordening (EU) nr. 543/2011 van de Gemeenschappelijke MarktOrdering Groenten en Fruit. Moeilijk punt was de initieel door de EC vooropgestelde verplichte cofinanciering van 50% door de ProducentenOrganisaties. Na harde onderhandelingen door de Vlaamse overheid, op uitdrukkelijk verzoek van het VBT, werd dit bijgesteld naar 25%. Draaiboeken en procedures voor het niet-oogsten werden in een zeer kort tijdsbestek opgemaakt.

De aanvragen vanuit de verschillende EU-lidstaten overstegen vlug het voorziene budget. Hoofdzakelijk omwille van een onrealistische aanmelding vanuit Polen, kwamen uiteindelijk enkel de aangemelde hoeveelheden van 18 augustus tot 3 september in aanmerking. Bij controles achteraf kon de EC echter slechts € 26,2 miljoen voor appels en peren en € 11,1 miljoen voor andere producten effectief aanvaarden. In België werden in het kader van dit eerste steunpakket uiteindelijk 607 ha appel en 601 ha peer niet geoogst, voor een totaal Europees steunbedrag van € 5,2 miljoen. Voor de andere producten, voornamelijk interventie van groenten, bekam België € 194.269 aan Europese steun.

Meteen werd ook de noodzaak aan alternatieve exportbestemmingen duidelijk. Het VBT versnelde haar inspanningen om markttoegang via fytosanitaire protocols in bepaalde derde landen te bekomen. Begin oktober werd een eerste succes behaald met de fytosanitaire markttoegang voor Belgische peren op de Canadese markt (zie hoofdstuk 8). Ook benadrukte het VBT de noodzaak aan extra inspanningen voor exportbevordering op de verschillende beleidsniveaus. Hiertoe werden heel wat overlegmomenten

Perenselfie

georganiseerd. Binnen de VLAM werden extra acties opgestart, zowel op de binnenlandse markt (onder andere de ‘perenselfies’), als op exportmarkten via bijkomende beurzen en contactdagen. De EC voorzag € 30 miljoen extra voor promotie van de door het embargo getroffen producten. Vanuit de VLAM werd een dossier ingediend om alvast één jaar langer ‘perentastings’ te organiseren bij de Duitse retail.

Gelukkig zag de EC in dat na het stopzetten van het eerste pakket maatregelen op 3 september, bijkomende initiatieven nodig waren. Via gedelegeerde verordening (EU) nr. 1031/2014, werd met ingang van 30 september tot eind december voorzien in gerichte steun voor het uit de markt nemen van bepaalde hoeveelheden product. Ditmaal werden aan de lidstaten maximale quota toegekend in functie van hun historische uitvoer van de betrokken producten naar de Russische Federatie. Voor België betrof het de volgende quota: 43.300 ton appels en peren, 14.759 ton groenten (tomaat, paprika, wortel en komkommer) en 3.000 ton overige producten (kool, bloemkool, broccoli, paddenstoelen en rood fruit).

Gezien de grote volumes interventieproduct die plots afgevoerd moesten worden van de veilingvloer, was het van belang alle mogelijke afzetkanalen maximaal te activeren. Traditioneel is de eerste focus het ter beschikking stellen van producten aan liefdadigheidsinstellingen (o.a. voedselbanken). Nu werd ook gekeken naar het wetgevend kader om de interventieproducten te kunnen valoriseren als diervoeding, bemesting of energie via biovergisting.

Eind 2014 bleek dat op Europees niveau onder deze regeling 230.611 ton product uit de markt genomen werd, waarbij België een aanzienlijk aandeel voor haar rekening nam, met 21.521 ton appels en peren, 1.509 ton groenten en 486 ton andere producten.

Begin december was het VBT ook trekker in de Europese lobby om na 1 januari 2015 een nieuw pakket steunmaatregelen te voorzien, met succes. Op 20 december publiceerde de EC de gedelegeerde verordening (EU) nr. 1371/2014, waarbij opnieuw volumes aan lidstaten werden toegekend om producten tegen een beperkte vergoeding uit de markt te nemen, en dit voor de periode van 1 januari tot eind juni 2015. Voor België voorziet de maatregel 21.200 ton appels en peren en 13.200 ton groenten (tomaat, wortel, paprika en komkommer).

8. EXPORT DERDE LANDEN

De Belgische groente- en fruitsector is sterk exportgericht. De mogelijke negatieve gevolgen van de afhankelijkheid van een beperkt aantal markten is in 2014 duidelijk geworden bij het instellen van de Russische importban (zie hoofdstuk 7). Het aanboren van nieuwe en het actief bewerken van bestaande exportmarkten, zowel binnen de EU als daarbuiten, is dan ook een must voor de duurzame ontwikkeling van de sector. Het VBT treedt hier op als coördinator en streeft naar een sectorale aanpak.

Via intern overleg met de leden en extern overleg binnen diverse verbanden worden ontwikkelingen opgevolgd en inzichten verworven in product-technische, logistieke en handelsvoorwaarden met het oog op het bevorderen van de afzet in de doelmarkten.

- In 2014 is binnen de VBT-werkgroep Export frequent overlegd, gericht op het opstellen en bijwerken van een prioriteitenmatrix met specifieke product-land-combinaties, waar markttoegang, marktintroductie en marktopvolging wenselijk zijn. De Russische importban en het streven naar een actieve marktbenadering van de VBT-leden liggen hier aan de basis.
- Rekening houdend met de strategische doelstellingen uit het businessplan 2012-2014 voorziet de Dienst Internationale Zaken van het FAVV sinds 2012 in regelmatig overleg met andere overheidsdiensten, exportbevorderende instellingen en beroepsorganisaties. Het FAVV is overtuigd dat het succes van de Belgische export enkel kan gegarandeerd worden indien alle betrokken schakels, zowel uit het bedrijfsleven als op federaal en gewestelijk bestuursniveau, in dezelfde richting samenwerken. Het VBT deelt deze visie en heeft ook in 2014 actief deelgenomen aan het overleg.
- Naar aanleiding van de Russische importban zijn in de tweede helft van 2014 door diverse organisaties overlegmomenten belegd om met de betrokken sectoren alternatieve afzetmarkten te identificeren en plannen van aanpak op te stellen. Het VBT was aanwezig op de overlegmomenten van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken (Taskforce Russische Sancties Voedingssector), het Ketenoverleg (Interprofessioneel Overleg Export), Flanders' Investment and Trade (FIT), de VLAM en Comeos.

Voor het verkrijgen van markttoegang op product-technisch gebied werkt het VBT samen met haar leden, met de exporteurs via Fresh Trade Belgium (FTB) en met het FAVV. Bepaalde derde landen stellen strenge fytosanitaire eisen of residubepalingen. Markttoegang is er pas mogelijk nadat het land van bestemming een Pest Risk Assessment (PRA) heeft uitgevoerd en/of de betrokken operatoren sectorale procedures hebben uitgewerkt om de gedefinieerde risico's te beheersen. Deze procedures worden geëvalueerd en goedgekeurd door het FAVV en, waar vereist, ook door het land van bestemming. In 2014 is gewerkt aan volgende dossiers:

Russische Federatie - groenten en fruit

Na de instelling van de douane-unie tussen de Russische Federatie, Kazachstan en Wit-Rusland in 2010 en het in werking treden van hun gemeenschappelijke MRLs heerste er begin 2014 onzekerheid over de MRLs die de Russische Federatie zelf op ingevoerde producten zou hanteren. Het VBT heeft intensief overlegd met de EC (via Freshfel) en met het FAVV om hier duidelijkheid te verkrijgen en knelpunten in de residuwaarden aan te kaarten. Naast gewasbeschermingsmiddelen en residuen, focust de Russische Federatie ook op fytosanitaire eisen. Ook hier worden de ontwikkelingen actief door het VBT opgevolgd. Eind juli 2014 werd de dreiging van de Russische Federatie met een importban steeds groter. Continu is met de betrokken overheidsdiensten en de leden overlegd om mogelijke alternatieve scenario's van de Russische Federatie in te schatten en technisch voor te bereiden. Vanaf 7 augustus werd de Russische importban uitgebreid tot de gehele EU en talrijke producten, waaronder Belgische groenten en fruit. (zie hoofdstuk 7)

Canada - peren

In 2011 is door het VBT op vraag van de leden en het FAVV het technisch dossier afgewerkt. Begin 2012 is het dossier door het FAVV overgemaakt aan de bevoegde Canadese overheidsdienst voor het opstellen van een PRA. In oktober 2013 waren er eerste indicaties dat het PRA afgewerkt was. De uitwerking van concrete eisen voor de Belgische

BelOrta

Limburgse Tuinbouwveiling (LTV)

producten liet op zich wachten. Het VBT volgde het dossier op de voet en hield het blijvend onder de aandacht, onder andere in de besprekingen met het FAVV, middels schrijven aan de betrokken overheidsdiensten en federale en regionale politici, en door overleg met Freshfel en de EC. Het VBT heeft via deze kanalen geprobeerd om de verdere behandeling van het dossier door de Canadese overheid te bespoedigen. Eind augustus 2014 ontving het FAVV de concrete Canadese aandachtspunten en eisen. Na ongeveer twee weken van intensief overleg met de leden, het FAVV en PCFruit, heeft het VBT het nodige gedetailleerde dossier opgesteld dat midden september door het FAVV aan de Canadese overheid werd overgemaakt. Op 1 oktober kwam het bericht dat Canada de import van Belgische peren onder strikte voorwaarden gedurende een proefperiode toestaat. De voorwaarden werden in overleg met het FAVV en met de leden door het VBT uitgewerkt tot concrete procedures voor de diverse betrokken operatoren. Begin december 2014 waren alle elementen operationeel, zodat een eerste zending kon gecertificeerd en geëxporteerd worden.

VS - hardfruit

Reeds enkele jaren proberen zeven EU-lidstaten - België, Nederland, Frankrijk, Duitsland, Spanje, Italië, Portugal en ondertussen aangevuld met Polen - een gezamenlijke overeenkomst af te sluiten met de bevoegde VS-overheidsdienst Animal and Plant Health Inspection Service (APHIS) voor de export van appels en peren onder een system approach in plaats van het pre-clearance system. De discussies tussen APHIS en de EC hebben zich vooral gericht op het opstellen van een relevante lijst van schadelijke organismen, die voorkomen in de landen van oorsprong en bedreigend zijn voor de VS-productie en -handel. Voor deze organismen zullen de landen van oorsprong specifieke beheersmaatregelen moeten instellen vooraleer appels en peren kunnen geëxporteerd worden. In 2013 was er het APHIS-voorstel 'proposed general risk management measures for the importation of apples and pears into continental United States

from seven EU countries'. Na verder overleg bereikten beide partijen op 23 juli 2014 een akkoord over deze algemene maatregelen. Vanaf dan is gewerkt aan het opstellen van Operational Work Plans. DG Trade heeft hierbij het voortouw genomen en aangestuurd op een gemeenschappelijk plan voor alle betrokken lidstaten. In frequent overleg met de nationale overheden en de sectoren, waaronder het VBT, is een voorstel van een gezamenlijk Operational Work Plan eind 2014 ingediend bij APHIS. Er wordt gehoopt op een goedkeuring in het voorjaar van 2015.

Vietnam - peren

Op vraag van het FAVV en ter voorbereiding van het bezoek van de Dienst Internationale Zaken aan Vietnam eind februari 2013, heeft het VBT een technisch dossier opgesteld. In november 2014 heeft het VBT een aangepast dossier aan het FAVV overgemaakt, zodat het op termijn kan ingediend worden bij de bevoegde Vietnamese overheid voor het opstellen van een PRA. Een PRA is nodig voor fruit, niet voor de export van verse groenten naar Vietnam.

SALK - Marktmogelijkheden-prospectie voor Limburgs fruit Zuid-Amerika

Met het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) wordt een veelheid van projecten, acties en initiatieven uitgewerkt, die moeten resulteren in de versterking en versnelde ontwikkeling van de Limburgse economie en in de creatie van duurzame werkgelegenheid. Vanuit de Vlaamse regering, de provincie Limburg en het Ondernemersplatform worden middelen voorzien om impulsen te geven aan Limburg, na de sluiting van Ford Genk. Binnen het project 'Transformatie Limburgse Land- en Tuinbouw' wordt in de periode 2014-2015 door het VBT gewerkt aan 'Marktmogelijkheden-prospectie voor Limburgs fruit Zuid-Amerika'. Het project heeft concreet tot doel inzicht te verwerven in de voorwaarden en eigenlijke markttoegang te verkrijgen tot de afzetmarkten Brazilië, Argentinië en Chili. Inzake fytosanitaire vereisten wordt ernaar gestreefd om een volledig dossier ingeleid te hebben bij de bevoegde instanties van de betrokken derde landen. De verdere afhandeling van het dossier en de uiteindelijke markttoegang zijn afhankelijk van de timing van deze instanties. Inzake logistiek en handelsvoorwaarden wordt een grondige analyse uitgevoerd van de huidige omstandigheden en voorwaarden betreffende onder meer logistieke verschepping en transport ter plaatse, handelskanalen en mogelijke marktpartners, consumentenvoorkeuren en financiële handelsissues, zoals douanetarieven, wisselkoersrisico's en betalingsvoorwaarden. Op die manier worden de marktmogelijkheden voor Limburgs fruit duidelijk.

Na de nodige voorbereidingen heeft het VBT het project aangevat in het voorjaar van 2014. Met het projectteam, bestaande uit vertegenwoordigers van de Limburgse VBT-leden, zijn de doelstellingen en het stappenplan afgetoetst. Er is besloten om het project toe te spitsen op de export van peren naar Brazilië. Voor deze product-land-combinatie wordt het volledig en gedetailleerd stappenplan uitgewerkt. Voor Argentinië wordt een verkort traject uitgewerkt in 2015. Chili is niet weerhouden, omwille van de ligging, de toegankelijkheid en de marktomvang.

Voor wat betreft de fytosanitaire exportvoorwaarden voor peren naar Brazilië is uitgebreid informatie verzameld en een technisch dossier opgesteld. Het VBT heeft frequent overlegd met het FAVV en FIT. Het FAVV heeft midden 2014 de exportinteresse officieel aangegeven aan DG Trade en aan MAPA, het bevoegde Braziliaanse ministerie. Begin 2015 zal het VBT-technisch dossier aan de bevoegde Braziliaanse diensten worden overgemaakt voor een PRA.

Ook voor wat betreft logistiek en handelsvoorwaarden is uitgebreid informatie verzameld en een lastenboek opgesteld. Bij de informatieverzameling was de input van FIT in Brazilië cruciaal. Het lastenboek omvat een lijst van elementen en vragen die met input van een externe consultant moeten beantwoord worden. Het marktstudierapport wordt in het voorjaar van 2015 verwacht.

In overleg met de stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken organisaties en het projectteam, zijn de concrete actiepunten voor 2015 bijgesteld, waaronder het inplannen van een werkbezoek in Brazilië. Het is duidelijk dat dit project ook in 2015 één van de prioritaire VBT-activiteiten vormt.

9. BEHEER EN COÖRDINATIE STATISTIEK

9.1. VBT-database

Het VBT beschikt over een speciaal ontwikkelde database waarin informatie opgenomen wordt over de hoeveelheden en de gerealiseerde verkoopprijzen voor groenten en fruit, aangevoerd op de aangesloten veilingen.

De veilingen sturen dagelijks gegevens door, die in de VBT-database worden ingelezen en verwerkt. Deze input kan opgevraagd worden via verschillende filters (zoals veiling en ras), die het mogelijk maken om specifieke informatie te genereren voor bepaalde periodes en producten.

Vernieuwde VBT-database

Aangezien de bestaande database (opgestart in 1997) niet meer geschikt was om onder meer een zodanig grote hoeveelheid data op te slaan en te verwerken, drong de vernieuwing van de VBT-database zich op.

Bij de ontwikkeling van de nieuwe VBT-database werd gefocust op enerzijds de technische omgeving en anderzijds de inhoud. Op software-niveau werd een nieuwe applicatie met rapportengenerator ontwikkeld, terwijl op beleidsmatig niveau de inhoud grondig geëvalueerd werd. Bepaalde producten werden in functie van markt- en productontwikkeling geschrapt of toegevoegd.

Het VBT maakte een detailanalyse van de bestaande database, werkte een conceptueel kader uit en voerde besprekingen met verschillende IT-ondernemingen.

Na een fase van testing, problem solving en terugkoppeling naar de veilingen, werd op 1 december de nieuwe VBT-database definitief geïmplementeerd.

9.2. Verspreiding informatie

De statistische gegevens, verwerkt in de VBT-database, worden hoofdzakelijk ter beschikking gesteld aan de VBT-leden. Deze gegevens worden onder andere aangewend ter ondersteuning van de beleidsvoering op korte en lange termijn en vormen de basisinformatie voor (transnationaal) overleg over inzichten in de verhouding van vraag en aanbod.

Het VBT levert specifieke data aan op vraag van de VBT-leden, maar ook statistieken in de vorm van standaardrapporten, zoals week- en maandcijfers, veilingomzetten en jaaroverzichten.

Deze marktinformatie wordt tevens verspreid aan overheden, zoals de Vlaamse overheid en de werkgroepen van de Europese Commissie.

Ook in vaktijdschriften worden evoluties en marktontwikkelingen binnen de groente- en fruitsector belicht via statistieken en afgeleide grafieken. Het VBT heeft een wekelijkse rubriek in Boer & Tuinder en levert een trimestriële bijdrage aan Fruitteeltnieuws en Proeftuinnieuws.

Op aanvraag worden voor de marktspelers en de pers statistieken op maat geproduceerd om onder meer inzicht te verwerven in een bepaalde markt, een bepaald product, de samenhang tussen aanvoer en prijsvorming of de invloed van substitutieproducten.

Naast de statistieken, voortvloeiend uit de VBT-database, verwerkt en verspreidt het VBT import- en exportgegevens van groenten en fruit.

Het doel van de informatieverbreiding is de diverse actoren op de hoogte te houden van de verschillende ontwikkelingen binnen de Belgische groente- en fruitsector.

9.3. Oogstprognoses groenten en fruit

Zowel voor groenten als voor fruit wordt jaarlijks per teelt een berekening gemaakt van de arealen die in productie zijn. Deze areaalbepaling, in combinatie met de aanvoercijfers afkomstig uit de VBT-database, vormen het uitgangspunt van een productieraming per teelt. Dit gebeurt respectievelijk door de werkgroep Oogstraming Groenten en de werkgroep Oogstraming Fruit. Onder meer veilingafgevaardigden, het VBT, Boerenbond en het Nationaal Instituut voor Statistiek (NIS) zetelen in deze werkgroepen.

Voor hardfruit (appelen en peren) kadert deze oefening in een mondiale (World Apple and Pear Association) en in een Europese dimensie (Prognosfruit). Voorafgaand vergadert de werkgroep Oogstraming Fruit, belegd door de Vlaamse overheid, om de Belgische oogstraming voor het seizoen te bepalen. Op basis van enquêtes afgenomen bij fruittelers, van gegevens afkomstig van de veilingen en van de landbouwtelling, worden areaal en rendement ingeschat. Deze binnen- en buitenlandse data (zowel Europese resultaten, als gegevens afkomstig van de Verenigde Staten en het zuidelijk halfrond) worden door het VBT geanalyseerd, verwerkt en gepubliceerd. Het aanbod kennen vormt een onmisbare informatiebron voor de VBT-leden.

Congres Prognosfruit

Voor groenten zetelt het VBT in de werkgroep Oogstraming Groenten, die tweemaal per jaar door de Vlaamse overheid wordt belegd. Hier worden de nationale arealen en productiecijfers van glas-, openlucht- en industriegroenten bepaald, zich baserend op VBT-aanvoercijfers en NIS-statistieken (mei- en septembertelling), evenals op gegevens aangebracht door de veilingen en andere marktspelers.

9.4. Stockbepaling en -afbouw hardfruit

Jaarlijks wordt de beginstock, op 1 november, van de nieuwe hardfruitoogst vastgelegd tijdens de werkgroep Oogstraming Fruit. Input van de Vlaamse overheid en het VBT wordt afgetoetst met de expertise en ervaring van veiling- en sectorexperten. De stockresultaten worden verspreid aan de VBT-leden en gepubliceerd in de vakpers.

Vervolgens berekent het VBT maandelijks de Belgische stocks van verscheidene appel- en peervariëteiten. Op basis van twee gedetailleerde rekenmodellen wordt bepaald welke hoeveelheden verhandeld zijn en welke nog voorradig zijn. Het effectieve resultaat (stock 1ste dag van de maand) is het gemiddelde van de twee modellen, getoetst aan expertinzichten. Het VBT verspreidt de nationale stockgegevens in binnen- en buitenland en ontvangt, in ruil, de evolutie van de hardfruitvoorraden in de EU en daarbuiten.

10. SIMULTAANVERKOOP

Traditioneel worden groenten en fruit op de veilingen verkocht via de klok. De directe confrontatie tussen vraag en aanbod bepaalt daarbij de prijs. Op vandaag varieert het belang van de verkoop via de klok naargelang de veiling en het product. Naast de klokverkoop is er bemiddelingsverkoop of termijnverkoop. Groenten en zachtfruit worden hoofdzakelijk via de klok verkocht, in hardfruit wordt meer bemiddeld.

Het merendeel van de klokverkoop verloopt simultaan. Daarbij worden gelijktijdig dezelfde producten verkocht op onderling elektronisch verbonden veilingen. Afstemming tussen de veilingen is daarbij belangrijk, onder andere wat betreft kwaliteit, presentatie en verkoopvoorwaarden. Voor een koper is het mogelijk op een bepaald ogenblik het aanbod van verschillende veilingen te volgen. Dit kan in de verkoopzaal van één van de aangesloten veilingen of vanop het eigen kantoor. Het thuiskoopsysteem laat een koper toe aankopen te doen op de veilingen via een eigen PC. Via een externe lijn is er verbinding met de centrale apparatuur, waarop ook de klokken van de simultaanverkoop zijn aangesloten. Op het moment dat een transactie tot stand komt, is er audiocontact mogelijk tussen de koper en de veilingmeester. Ook kan voorzien worden in continue voice, waarbij er een continue audioverbinding is tussen de PC van de koper en de aangesloten veilingen.

Het VBT is verantwoordelijk voor het administratief beheer van de simultaanverkoop en het thuiskoopsysteem, inclusief continue audio. Daartoe beheert het VBT een algemeen kopersbestand waarin nationale en internationale klanten via een uniek nummer geïdentificeerd zijn bij alle veilingen. De VBT-werkgroep Simultaan beheert het simultaansysteem. In de loop van 2014 vergaderde deze werkgroep zeven maal.

De uitbreiding van het aantal aanbodlocaties van acht naar zestien, opgestart in 2013, werd in 2014 op alle sites volledig geïmplementeerd. Dit maakte het ook mogelijk om in de loop van het seizoen de aardbeien van alle simultaanveilingen op één klok te verkopen.

Verkoopzaal

11. LOGISTIEK EN VERPAKKING

Informatie aan consumenten

Om te verzekeren dat consumenten zowel bij directe verkoop als bij verkoop op afstand geïnformeerde productkeuzes kunnen maken, is verordening (EU) Nr. 1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten opgesteld. De verordening is van toepassing vanaf 13 december 2014 en omvat onder andere regels voor de etikettering van levensmiddelen. De verordening bepaalt ook dat de informatie beschikbaar moet zijn voor consumenten bij verkoop op afstand, nog voor de verkoop plaatsvindt. De digitale aanwezigheid van etiketinformatie is daarbij een gedeelde verantwoordelijkheid van de merkeigenaar en de webshop/retailer. Het VBT informeerde haar leden over de wetgeving. Daarnaast bezorgde het VBT voor verse groenten en fruit afkomstig van VBT-leden de nodige productinformatie aan de webshop/retailer. Het VBT deed dit met behulp van Trustbox, een online tool ontworpen door GS1 Belgilux.

Traceerbaarheid

Traceerbaarheid van producten doorheen de voedingsketen is een basisprincipe bij efficiënte logistieke processen en bij systemen voor voedselveiligheid en kwaliteit. Productcoding is daarbij een belangrijke tool. GS1 Belgilux ondersteunt de implementatie van globale uniforme GS1-standaarden, waaronder streepjescodes en palletlabels. Het VBT is lid van GS1 Belgilux, waardoor het de ontwikkelingen in productcoding en andere logistieke elementen kan opvolgen en de leden tijdig kan informeren. Voor de identificatie van kleinverpakkingen kunnen de leden-producentencoöperaties een beroep doen op het VBT. Het VBT beheert het gegevensbestand van GTIN-13-codes voor voorverpakte groenten en fruit. Het VBT stelt de codes samen volgens de richtlijnen van GS1. Voor het coderen van pallets of groepsverpakkingen werken de producentencoöperaties met eigen systemen van logistieke etiketten.

Verpakkingsafvalpreventie

Elke onderneming die verpakkingen op de Belgische markt brengt, is een verpakkingsverantwoordelijke en heeft als verplichtingen: terugnameplicht, informatieplicht en preventie. Aan de terugname- en informatieplicht kan worden voldaan via een aansluiting bij door de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) erkende organisaties, zoals Fost Plus en VAL-I-PAC. Het VBT coördineert voor de leden de aansluiting bij Fost Plus en VAL-I-PAC, die instaan voor de afvalbeheersing van respectievelijk consumenten- en bedrijfsmatige verpakkingen. In het kader van preventie stelt het VBT vierjaarlijks samen met de aangesloten producentencoöperaties op vraag van de IVC een sectoraal afvalpreventieplan op.

In het kader van een verduurzaming van de eenmalige huishoudelijke verpakkingen pleit het VBT er reeds enkele jaren voor om groente- en fruitpunnets op te nemen in het systeem van selectieve sortering, ophaling en recyclage van PMD-afval. Op die manier kan worden bijgedragen tot een efficiënter afvalbeheer en een beperking van het grondstofverbruik. In 2014 heeft het VBT het overleg over het dossier

Werkbezoek punnets

‘punnets’ uitvoerig verder gezet met de betrokkenen - Fost Plus, de IVC en het kabinet van de minister bevoegd voor leefmilieu. In dat kader bracht toenmalig Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, mevrouw Joke Schauvliege, op uitnodiging van het VBT een werkbezoek aan een aardbeienteler. In opvolging van het werkbezoek vond verder overleg met de betrokken partijen plaats. De IVC en Fost Plus zien op termijn mogelijkheden om punnets mee te nemen in de globale aanpak van restplastics.

12. GEMEENSCHAPPELIJKE MARKTORDENING

Het marktgebeuren in de sector groenten en fruit wordt sterk gedomineerd door de Europese Gemeenschappelijke MarktOrdening voor groenten en fruit (GMO). Deze GMO werd in 2007 grondig hervormd. De marktordening voor groenten en fruit maakt deel uit van de integrale GMO-verordening (EU) nr. 1308/2013. Meer gedetailleerde bepalingen voor de groente- en fruitsector worden omschreven in de toepassingsverordening - Commissieverordening (EU) nr. 543/2011. De GMO voor groenten en fruit heeft als doelstelling de Europese groente- en fruitsector concurrerend en rendabel te houden door middel van een marktgerichte productie en concentratie van het aanbod. Het belangrijkste middel daartoe zijn de producentenorganisaties (POs). Deze producentenorganisaties kunnen, na erkenning door de betrokken lidstaat, een Operationeel Programma indienen waarin zij acties opnemen die bijdragen tot het bereiken van de GMO-doelstellingen. Voor het uitvoeren van deze acties kan Europese steun worden uitgekeerd volgens het cofinancieringsprincipe: voor elke euro Europese steun moet de PO zelf een euro investeren. De communautaire betoelaging bedraagt maximaal 4,1% van de Waarde van de Afgezette Productie (WAP), eventueel aangevuld met 0,5% extra te besteden aan crisisbeheer en -preventie.

De Integrale GMO-verordening die op 20 december 2013 werd gepubliceerd, nam de vroegere bepalingen van verordening (EU) nr. 1234/2007 zo goed als integraal over. Er werden enkel beperkte bijkomende mogelijkheden inzake crisisbeheer voorzien, waaronder bijvoorbeeld ‘investeringen om het beheer van de in de handel gebrachte hoeveelheden efficiënter te maken’. In het geval van Unies van producentenorganisaties (UPOs) kan de communautaire betoelaging voor crisisbeheer voortaan ook 0,6% bedragen.

Het VBT is tevreden met deze bevestiging van het basisconcept van de GMO groenten en fruit. Maar aangezien er vanuit verschillende lidstaten toch nog werd aangedrongen op een grondigere wijziging, nam het VBT het voortouw om op allerhande fora de verdiensten van het huidige GMO-beleid in de kijker te plaatsen. In dit opzicht werd de heer Jesus Zorrilla, hoofd van de Unit ‘Groenten, Fruit, Wijn en Spirits’ van de EC op 10 februari uitgenodigd voor een werkbezoek aan het VBT.

Al vlug werd duidelijk dat de EC dezelfde mening is toegedaan en niet onmiddellijk een grondige hervorming van

Ingro

European Fruit Co-operation (EFC)

het regime plant. Hun 'evaluatierapport over de GMO-hervorming van 2007', dat op 4 maart aan de Europese Raad en het Europees Parlement werd overgemaakt, gaf een goed overzicht van de verdiensten van het beleid, gevolgd door een aantal aanbevelingen die op een later tijdstip kunnen omgezet worden in wetgevend voorstellen. Tijdens de bespreking van dit rapport in de Raad van Landbouwministers op 14 april en 16 juni werd duidelijk dat waarschijnlijk pas tegen eind 2018 effectieve hervormingsvoorstellen zullen komen.

Wel werd in de Beheerscomités met de lidstaten verder gewerkt aan en gediscussieerd over een eventuele vereenvoudiging en verduidelijking van de toepassingsverordening.

Een eerste concrete stap hierin was de publicatie van gedelegeerde verordening (EU) nr. 499/2014 die verduidelijking bracht inzake bepalingen over 'afzet van productie buiten de PO', 'uitbesteding van activiteiten', 'democratische controle' en 'sancties bij het niet naleven van erkenningscriteria'.

De werkzaamheden hieraan werden echter opgeschort toen het Russische embargo vanaf 7 augustus alle aandacht opeiste van de betrokken Unit en hun prioriteit moest uitgaan naar het uitwerken van exceptionele maatregelen ter ondersteuning van de groente- en fruitsector.

Duurzame Operationele Programma's dienen te beantwoorden aan de principes van de Nationale Strategie. Het doel van de Nationale Strategie is het motiveren en vastleggen van de prioriteiten en het vormt daarmee het kader waaraan de Operationele Programma's moeten voldoen. De strategie is gebaseerd op een beschrijving van de uitgangssituatie van de groente- en fruitsector, een evaluatie van de reeds uitgevoerde Operationele Programma's en een SWOT-analyse. Op grond daarvan worden keuzes voor het beleid gemotiveerd en worden indicatoren vastgelegd. Aan de hand van de indicatoren wordt het beoogde effect gemeten en worden eisen gesteld aan de erkende producentenorganisaties.

Het VBT was in 2014 nauw betrokken bij de uitwerking van een nieuwe Nationale Strategie voor de periode 2015-2019. Eén van de elementen aan de grondslag van deze nieuwe Nationale Strategie was een enquête bij individuele telers. Via de input van het VBT kwam men tot een evenwichtige enquête waarin zowel de Vlaamse overheid, de vakorganisaties als de producentenorganisaties zich konden herkennen. Een nieuwigheid in de Nationale Strategie wordt alvast de beperkte verruiming van mogelijkheden voor collectieve investeringen op telersniveau.

In het najaar kwam de nieuwe Europees commissaris voor Landbouw, de heer Phil Hogan, in functie. Eén van de voornemens die hij tijdens zijn aanvaardingstoespraak in het Europees Parlement uitsprak, is de mogelijkheid van een vereenvoudiging van het regime voor groenten en fruit. Hoewel hij waarschijnlijk verwees naar de vereenvoudigingsoefening die al werd opgestart in het Beheerscomité, besloot het VBT toch om samen met collega's van afzetcoöperaties groenten en fruit uit Frankrijk (Felcoop), Italië (Alleanza Cooperative Italiane), Nederland (DPA) en Spanje (Cooperativas Agroalimentarias) duidelijk te stellen dat wel achter een vereenvoudiging kan gestaan worden, maar dat een echte hervorming niet aan de orde is. Daartoe werd de heer Jesus Zorilla opnieuw aangesproken voor een uitgebreid werkbezoek aan de coöperatieve sector in Noord-Italië.

La Criée de Wépion

Lava

Tijdens de ICOP-conferentie (International Conference of Producer Organisations) die eind november in Dublin plaatsvond, kwam het VBT tussen om te stellen dat er met het basisconcept van de GMO groenten en fruit geen probleem is en dat er ook voldoende rechtszekerheid is voor 'echt' door producenten opgerichte producentenorganisaties. Dit als tegengewicht tegen enkele kritische stemmen uit Noord-Europa. Allerhande structuren opgericht door één afnemer of handelaar om op die manier toegang te krijgen tot de GMO groenten en fruit, passen immers niet in de basisfilosofie van marktordening. Problemen die zij ervaren, mogen niet veralgemeend worden. Ook via actieve deelname aan vergaderingen van AREFLH en Copa-Cogeca hield het VBT gedurende heel 2014 de vinger aan de pols in het debat over de GMO groenten en fruit.

13. KWALITEITSSYSTEMEN

Om te beantwoorden aan de marktvraag naar kwalitatief hoogstaande, gezonde en veilige groenten en fruit werken de producentencoöperaties en hun telers traditioneel volgens één of meerdere kwaliteitssystemen. Voor de producentencoöperaties gaat het om de relevante private kwaliteitsstandaarden van British Retail Consortium (BRC), International Food Standard (IFS) en Qualität und Sicherheit (QS), om de kwaliteitsborging via HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points), ISO-normen (International Organization for Standardization) en Food Safety Management System (FSSC 22000) en om coöperatie-specifieke kwaliteitssystemen en -labels. De voorwaarden voor de processen en/of de producten op het niveau van de primaire productie, bij de telers, zitten vervat in onder meer Geïntegreerde Teelt Pitfruit en de standaarden van GLOBALG.A.P. en Vegaplan. Gestuurd vanuit de wetgeving zijn ook de sectorgidsen autocontrole een aandachtspunt voor de sector.

Met betrekking tot de kwaliteitssystemen behartigt het VBT de belangen van de leden-producentencoöperaties en hun telers om te komen tot enerzijds relevante en anderzijds haalbare en betaalbare systemen. Afhankelijk van het systeem is het VBT betrokken op bestuurlijk en/of inhoudelijk of technisch vlak.

Autocontrole en sectorgidsen

De Europese General Food Law (EG 178/2002) en het KB Autocontrole (KB van 14.11.2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid) eisen dat elke operator in de voedselketen zijn verantwoordelijkheid opneemt ten aanzien van voedselveiligheid. Om te voldoen aan het KB Autocontrole kunnen de sectoren gidsen opstellen met een concrete invulling van de relevante wetgeving.

- In 2007 heeft het FAVV de eerste versie van de Gids Autocontrole Aardappelen, Groenten, Fruit Handel en Verwerking (G-014) gevalideerd. Begin 2010 volgde de tweede versie en eind 2012 de derde versie. Conform de bepalingen van het FAVV zijn in de derde versie ook de vereisten betreffende export opgenomen. De gids wordt beheerd door Belgapom, Fresh Trade Belgium en Vegebe en is van toepassing voor de VBT-leden.
- De eerste versie van de Sectorgids Autocontrole voor de Primaire Plantaardige Productie (G-012) werd in 2006 door het FAVV gevalideerd. Op aangeven van het FAVV is de gids samengebracht met deze voor de dierlijke productie tot de G-040. De G-012 maakte integraal deel uit van de IKKB Standaard. De modules A en B uit de G-040 zijn

volledig geïntegreerd in de Vegaplan Standaard. Het FAVV erkent sinds 14 oktober 2014 de equivalentie tussen de Vegaplan Standaard versie 1.1 en de G-040 module A en B versie 1.1. De telers kunnen nu ook beschikken over een gevalideerd autocontrolesysteem mits het Vegaplan certificaat, waarbij een afzonderlijk certificaat voor de sectorgids niet langer vereist is.

Geïntegreerde teelt pitfruit

Geïntegreerde teelt pitfruit is een wettelijk systeem, gebaseerd op het KB van 22 januari 1996. De standaard omvat eisen voor de teelt van appels en peren. Het VBT is lid van het technisch comité van de standaard, onder voorzitterschap van de Vlaamse overheid. Op vraag van de certificatie-instellingen is het VBT voorzitter en secretaris van de nationale adviesraad. Met het van kracht worden van de Europese IPM-richtlijnen (Integrated Pest Management) begin 2014, wordt de opheffing van dit wettelijk systeem verwacht.

Vegaplan - voorheen IKKB

De IKKB Standaard (Integraal Keten Kwaliteit Beheerssysteem) voor de Plantaardige Productie werd ontwikkeld door OVPG en Agrofront. Het OVPG (Overlegplatform voor de Verwerking van en handel in de Plantaardige Grondstoffen en producten) werd in 2005 opgericht met als doel bij te dragen tot de uitbouw van kwaliteitsborgingssystemen in de keten van de plantaardige sector. Het VBT is lid van OVPG en neemt op bestuurlijk vlak deel aan het overleg. Vegaplan staat in voor het beheer van de standaarden. Het VBT is één van de stichtende leden en neemt actief deel aan de verdere ontwikkelingen binnen Vegaplan, dit zowel op bestuurlijk als op technisch vlak.

- Op het Vegaplan-seminarie in december 2013 is de naamsverandering van IKKB- naar Vegaplan-standaarden aangekondigd. Nadat in 2013 binnen de Vegaplan-werkgroepen de eisen zijn uitgebouwd richting duurzame ontwikkeling en IPM, is de Vegaplan Standaard voor de plantaardige productie versie 1 in maart 2014 gepubliceerd. Vanaf 1 december 2014 is versie 1.1 van deze standaard van toepassing.
- Eind 2007 werd door Vegaplan en het Duitse QS de wederzijdse erkenning bekrachtigd voor audits die worden uitgevoerd op producentenniveau voor groenten en fruit bestemd voor de versmarkt. Sinds begin 2011 is ook de gelijkwaardigheid met het Vegaplan sectoroverkoepelende residubewakingssysteem op producentenniveau een feit. Het VBT neemt blijvend deel aan het regelmatig overleg tussen Vegaplan en QS.

Qualität und Sicherheit (QS)

Door het grote belang van Duitsland als afzetmarkt voor Belgische groenten en fruit krijgt het Duitse kwaliteitssysteem QS de nodige aandacht van de VBT-leden. Het kwaliteitssysteem omvat verschillende schakels in de keten, waaronder primaire productie (telers) en groothandel (producentencoöperaties). Sinds juli 2008 is het VBT aandeelhouder van het Fachgesellschaft Obst-Gemüse-Kartoffeln (OGK). Dit is één van de drie bedrijven in de QS-organisatie. Deze Fachgesellschaft laat zich in met bestuurlijke zaken, specifiek voor het kwaliteitssysteem van groenten, fruit en aardappelen. Reeds enkele jaren voordien was het VBT vertegenwoordigd in het Fachbeirat OGK. Deze adviesgroep, met vertegenwoordigers van productie en handel, zorgt voor de inhoud van en de controle op het QS-kwaliteitssysteem.

- Binnen QS ging in 2014 op technisch gebied aandacht naar sociale vereisten en duurzaamheid. De vrijwillige add-on sociale module is uitgetest bij alle schakels in de keten en geëvalueerd in de Fachbeirat. Er is ondertussen

Transport BelOrta

gewerkt aan een vergelijking met de GLOBALG.A.P. module GRASP specifiek voor de Duitse producenten. De duurzaamheidsstudie is van start gegaan met externe consultants. De studie heeft tot doel hotspots te detecteren, die specifiek aandacht vragen in het kader van duurzame ontwikkeling. Het studietraject loopt verder in 2015 en wordt opgevolgd door de Arbeitsgruppe Nachhaltigkeit, waarin ook het VBT vertegenwoordigd is.

- Voor de leden-producentencoöperaties heeft het VBT de voorbije jaren getracht een erkenning te bekomen van hun aanpak wat betreft certificatie voor een kwaliteitssysteem en sectorale residumonitoring, met als doel de bijkomende QS-audit en de deelname aan de QS-monitoring te vermijden. Na talrijke besprekingen met QS en een grondige evaluatie van de vereisten met de leden, is eind 2014 besloten om dit dossier af te sluiten. Ondertussen is het VBT wel vertegenwoordigd in de Wissenschaftlichen Beirat Rückstandsmonitoring OGGK, waar de QS-monitoring wordt uitgezet en opgevolgd.

GLOBALG.A.P.

GLOBALG.A.P., eigendom van het Duitse FoodPlus, is een internationale standaard voor de primaire productie gebaseerd op de principes van de Goede Agrarische Praktijken (GAP).

- Het VBT is lid van GLOBALG.A.P. sedert 2007, nadat het voorheen reeds vertegenwoordigd was in de bestuursorganen. Bij de verkiezing van de Board voor de periode 2013-2017, werd de vertegenwoordiger vanuit het VBT bevestigd en aangeduid als GLOBALG.A.P. Chairman.
- Gedurende 2011-2014 zijn voor een aantal thema's Stakeholder Committees actief geweest. Het VBT heeft, in samenspraak met de leden, deelgenomen aan de Stakeholder Committees Chain-of-Custody, Microbiological Risk Assessment, Producer Groups, Responsible Water Management, Sustainability en GRASP (GLOBALG.A.P. Risk Assessment on Social Practice). In het najaar 2014 zijn de adviezen van de comités samengebracht met het oog op een nieuwe versie, versie 5, van de standaard. Deze versie wordt in 2015 afgewerkt en vanaf 2016 van toepassing. Tot dan, en sinds 2012, is de vierde versie van de standaard van toepassing. Fruit- en groentelers moeten voldoen aan de eisen van drie modules: agrarisch bedrijf (All Farm Base), plantaardige productie (Crop Base) en fruit en groenten (Fruit & Vegetables).
- De Belgische Nationale Technische Werkgroep (BNTWG), onder voorzitterschap van het VBT, is het aanspreekpunt voor GLOBALG.A.P. in België. Een belangrijke taak van de BNTWG is het opstellen van een nationale interpretatie bij de standaard. Begin 2012 werd de Belgische interpretatie bij de standaard versie 4 goedgekeurd door GLOBALG.A.P.. In 2015 kan de update van de interpretatie volgens versie 5 opgestart worden. De interpretatie en de begeleidende documenten geven de producenten concrete richtlijnen voor het beantwoorden aan de vereisten uit de standaard. In 2014 heeft de BNTWG zich vooral toegespitst op het evalueren van de voorstellen betreffende de revisie van de standaard.
- Tegenover de vrijwillige add-on sociale module blijft het VBT-uitgangspunt dat een GRASP-assessment in de lokale productieomstandigheden niet nodig is. De geldende wetgeving en de controle daarop zijn afdoende. Het VBT heeft daartoe een dossier opgesteld met de Belgische invulling van de GRASP-controlepunten via de relevante arbeids- en sociale wetgeving en inspectie.

- GLOBALG.A.P. heeft de traditie om diverse belanghebbenden eenmaal per jaar samen te brengen op een wereldwijde bijeenkomst. In 2014 hebben het VBT en de leden actief geparticipeerd in de Summit 2014 gehouden eind oktober in Abu Dhabi. Het VBT heeft er, op aangeven van de leden, de Declaration of Abu Dhabi ondertekend. Dit initiatief van GLOBALG.A.P., International Trade Centre en Sustainable Agriculture Initiative Platform wil aanzetten tot samenwerking rond GAP, duurzaamheid en voedselveiligheid.
- Op vraag van de certificatie-instellingen is het VBT voorzitter en secretaris van de nationale adviesraad (NAR) voor GLOBALG.A.P.. Binnen de NAR, ingericht volgens de bepalingen van BELAC, wordt met betrokkenen uit de voedselketen overlegd over problemen die certificatie-instellingen ervaren bij de praktische controle op de standaard en over hun werking en procedures. Eind 2014 is beslist om deze NAR te laten aansluiten bij de overkoepelende Nationale Adviesraad voor Vegaplan en andere systemen voor de primaire productie. De technisch-inhoudelijke discussies met de certificatie-instellingen kunnen verder gezet worden via een vertegenwoordiging in de BNTWG. Op die manier winnen zowel de BNTWG, de producentencoöperaties en het VBT, als de certificatie-instellingen aan efficiëntie.

Luchtbol Veiling Hoogstraten

Specifieke kwaliteitssystemen en -labels

- Oorspronkelijk gestart als gemeenschappelijk merk binnen VBT Kistenpool, is het kwaliteitslabel Flandria sinds 1995 in beheer van Lava. De Flandria-producten worden gecommmercialiseerd door de producentencoöperaties: BelOrta, LTV, REO Veiling en Veiling Hoogstraten. Het Flandria-lastenboek omvat bepalingen voor teelt, conditionering, verpakking en sortering van verse groenten en fruit. Telers die hun producten willen leveren onder het Flandria-label moeten voldoen aan Vegaplan of GLOBALG.A.P., in aanvulling op de G-040. Specialiteiten, zoals roodloof en puntpaprika's, worden samengebracht in een duidelijk herkenbare groep en gecommmercialiseerd onder het Flandria Speciality Street-label. Sinds 2012 integreert Flandria het Responsibly Fresh duurzaamheidskeurmerk in het eigen merkbeeld.
- Groenten en fruit van de telers aangesloten bij de VBT-producentencoöperaties kunnen verder onder diverse andere kwaliteitslabels en keurmerken gecommmercialiseerd worden, al dan niet in combinatie met Responsibly Fresh. Een aantal voorbeelden zijn: Truval (BFV), Bel'Oblita en Eburon (BelOrta), Frubel (LTV), Fine Fleur en Tomabel (REO Veiling), Haspengouw (Veiling Haspengouw) en Hoogstraten Aardbeien (Veiling Hoogstraten).

REO Veiling groet de Tour de France

14. PRODUCTKWALITEIT EN -BEWAKING

Voedselveiligheid, residuen en contaminanten zijn belangrijke items in de productie en de handel van verse groenten en fruit. De producentencoöperaties en hun telers worden daarbij geconfronteerd met wettelijke eisen en bovenwettelijke bepalingen. In overleg met de leden heeft het VBT blijvend aandacht voor deze items en worden de verwante dossiers opgevolgd.

Het VBT werkt aan een overkoepelende aanpak van productbewaking voor verse groenten en fruit. De productmonitoring houdt rekening met wettelijke vereisten, met bepalingen uit kwaliteitssystemen en met feedback van marktpartners. De monitoring is een dynamisch gegeven, dat op regelmatige tijdstippen wordt geëvalueerd en bijgestuurd. De monitoringplannen omvatten bepalingen voor de bemonsteringsfrequentie, de staalname, de laboratoria en hun analysemethoden, de correctieve acties inclusief de wettelijke meldingsplicht en de registratie van analyseresultaten. De sectorale risicoanalyse, de statistische opzet van het bemonsteringsplan en het synthetiseren van de resultaten gebeuren in samenwerking met KDT. De monitoring kadert in de kwaliteitssystemen van de leden-producentencoöperaties en wordt er extern gecontroleerd.

- Samen met KDT, coördineert het VBT het sectoraal monitoringplan voor residuen van gewasbeschermingsmiddelen. De resultaten van het sectoraal plan en van de officiële controles van het FAVV worden jaarlijks bilateraal tussen het FAVV en het VBT toegelicht.
- Ook de microbiologische monitoring wordt sectoraal gecoördineerd. Sinds het voorjaar van 2012 is er drielandenoverleg over deze monitoring, met vertegenwoordigers van productie, handel en kwaliteitssystemen uit België, Nederland en Duitsland. Na een eerste evaluatie van de praktijktoepassingen bij Belgische en Nederlandse producentencoöperaties en handelaars is in 2014 besloten om de gecoördineerde aanpak van risicoanalyse en bemonsteringsplannen verder te zetten.
- Verder wordt voorzien in een sectoraal monitoringplan voor zware metalen. De coördinatie ligt bij KDT, de concrete toepassing bij de producentencoöperaties.

Ook in 2014 hebben specifiek twee contaminanten geleid tot een verhoogde staat van paraatheid van de sector, veelvuldig overleg, talrijke bijkomende analyses en uiteindelijk bijkomende bepalingen voor de telers.

- De problematiek van perchloraat was reeds in 2013 aan de orde. KDT heeft continu een 'Lijst met te gebruiken meststoffen in de groenteteelt' bijgewerkt, op basis van verklaringen door fabrikanten en leveranciers over de afwezigheid van perchloraat. Op 17 oktober 2014 heeft EFSA (European Food Safety Agency) een advies over perchloraat gepubliceerd. De Europese tijdelijke actielimieten, ingesteld in juli 2013, blijven van toepassing. De limiet bedraagt 0,5 ppm voor alle levensmiddelen, inclusief groenten en fruit. Twee uitzonderingen zijn voorzien: een verlaagde limiet van 0,2 ppm voor spinazie, alsook citrusfruit, meloenen, pitfruit, tafeldruiven, wortel- en knolgewassen, en een verhoogde limiet van 1,0 ppm voor bladgroenten (exclusief spinazie), selder en verse kruiden uit beschermde teelten. Aan de lidstaten is monitoring aanbevolen gedurende de volgende twee jaar. Op basis daarvan zullen naderhand mogelijks definitieve normen vastgelegd worden. Ondertussen is aan de meststoffenfabrikanten gevraagd om maximumgehalten vast te leggen voor perchloraat in meststoffen.

- Begin 2014 werd in Duitsland melding gemaakt van de aanwezigheid van chloraat in groenten en fruit. Vrij snel werd duidelijk dat het gebruik van chloorverbindingen voor het ontsmetten van water, gebruikt tijdens de productie van groenten en fruit, de belangrijkste bron van contaminatie is. Ook bij de klassieke drinkwatervoorziening worden chloorverbindingen gebruikt als ontsmettingsmiddel, waarbij 0,7 ppm als maximumwaarde geldt zowel in de richtlijn van de Wereldgezondheidsorganisatie (2011), als in het Besluit van de Vlaamse Regering (2008). Telers zijn attent gemaakt op de mogelijke impact van het gebruik van chloorverbindingen als ontsmettingsmiddel. De onderzoeksinstituten evalueren mogelijke duurzame alternatieven. De maximum toegelaten waarde van 0,01 ppm chloraat, een default MRL uitgaande van het vroegere gebruik van chloorverbindingen in gewasbeschermingsmiddelen, is in de praktijk niet haalbaar. Het VBT heeft van in het begin aangedrongen op realistische normen, uitgaande van chloraat als contaminant in plaats van residu, van de normen voor drinkwater en van de trade-off tussen ontsmetten en microbiologische risico's. Op Europees niveau is er nog geen overeenstemming bereikt. Wel is aan EFSA gevraagd om een advies te formuleren, dat verwacht wordt tegen april 2015. Aan de lidstaten is gevraagd om monitoringresultaten ter beschikking te stellen. Eind 2014 hebben zowel het FAVV als KDT resultaten overgemaakt. Ondertussen hebben enkele lidstaten de mogelijkheid benut om tijdelijke actielimieten in te stellen. Op aangeven van het FAVV geldt voor België, met uitzondering van enkele specifieke producten, een actielimiet van 0,7 ppm. Samen met de sector hoopt het VBT op een snelle instelling van algemene Europese normen, zodat potentiële handelsissues vermeden worden.

15. PROMOTIE

Afspraken inzake de generieke promotie voor de groente- en fruitsector werden in 2014 net als in de voorgaande jaren gemaakt in de schoot van de Sectorgroep Groenten en Fruit van de VLAM. In deze sectorgroep zetelen naast vertegenwoordigers van de veilingen (VBT), ook de vakorganisaties (Boerenbond en Belgische Fruittelers Organisatie) en de exporteurs (Fresh Trade Belgium). Specifiek exportgerichte thema's worden behandeld in de Exportgroep. De algemeen secretaris van het VBT vertegenwoordigde eveneens de groente- en fruitsector in de Raad van Bestuur van de VLAM om er de krijtlijnen van de generieke promotie en de overkoepelende projecten mee uit te zetten.

Globaal beschikte de Sectorgroep Groenten en Fruit van de VLAM over € 2.833.533 om haar promotiebeleid uit te voeren. Onder impuls van het VBT werd een lange termijnstrategie voor de generieke promotie van groenten en fruit opgesteld. De implementatie werd echter omwille van de Russische boycot uitgesteld tot 2015.

In 2014 liepen bij de VLAM maar liefst drie campagnes die konden rekenen op Europese cofinanciering: All Day Long, Conference en Taste of Europe. Daarnaast werden radiospots uitgezonden ter promotie van hardfruit en aardbeien. Witloof werd de eerste maanden van het jaar in de kijker geplaatst via de 'Witloof gaat vreemd'-campagne. In het najaar verliep de witloofpromotie via een nieuwe campagne met 'Popeye' als uithangbord.

Promotiecampagne witloof

Fruit Logistica Berlijn

Ook in 2014 voerden de Belgische groenteveilingen verenigd onder Lava, in overleg met de VLAM en het VBT, verder promotie voor het kwaliteitslabel Flandria. Dit gebeurde onder andere via de gekende mediacampagne 'We hebben allemaal iets met Flandria'. De belangrijkste doelstelling van de communicatie bleef om de naambekendheid bij de consument te behouden en te proberen een voorkeur voor het merk Flandria te creëren.

Vlaanderen bleef participeren aan de Europese Schoolfruitactie. Hierbij kreeg elke school de mogelijkheid om zich in te schrijven om wekelijks, bijna gratis, een stuk fruit of groente te kunnen bedelen aan de leerlingen. Tijdens het schooljaar 2013-2014 namen 1.168 scholen deel aan de door Europa ondersteunde actie. Voor het schooljaar 2014-2015 zijn er voorlopig 1.112 scholen geregistreerd. Ongeveer 45% van alle Vlaamse scholen uit het basisonderwijs neemt deel aan de EU-Schoolfruitactie. Naast deze door Europa ondersteunde actie, kiezen steeds meer scholen voor een eigen aanpak, zoals een afspraak met ouders om op bepaalde dagen enkel groente of fruit als tussendoortje mee te geven.

Het VBT zorgt in samenspraak met de VLAM ook voor productsponsoring op evenementen. Naast de occasionele sponsoring van acties van scholen of organisaties, werd in 2014 meegewerkt aan grotere evenementen. Via het VBT kregen alle deelnemers aan de Vlaamse Scholenveldloop een lekkere appel. Hiervoor werden 240.000 stuks voorzien. Verder ontvingen 55.910 leerlingen een rugzakje met gezonde appels in het kader van de Kom op Appels-actie van de Kankerliga.

In het buitenland richt de VLAM zich voornamelijk op een professioneel publiek via beursdeelnames in Anaheim (VS), Berlijn (DE), Dubai (AE), Hong Kong (HK), Madrid (ES), Moskou (RU), Tokyo (JP) en Vancouver (CA). Daarnaast wordt gefocust op pr-manifestaties, mailings en imago-opbouw via de vakpers. De buitenlandse kantoren in de kernmarkten Duitsland en Frankrijk leggen het zwaartepunt op acties in de grootdistributie en streven hierbij vooral na om Flandria - met een huidige bekendheid van meer dan 90% bij de inkoopverantwoordelijken in beide landen - als sterk merk 'top of mind' te houden. In Duitsland gingen de campagnes 'Frische ist Leben' en 'Conference. Immer eine gute Idee' hun derde en laatste jaargang in.

Uiteraard werd na de afkondiging van het Russische embargo ook op promotioneel vlak een tandje bijgestoken. De VLAM nam onmiddellijk het initiatief om de perenverkoop in België te stimuleren met een geslaagde 'selfie-campagne'. Daarnaast werd bijkomend geïnvesteerd in radiospots om de 'getroffen producten van bij ons' extra onder de aandacht te brengen van de Belgische consument. In de zoektocht naar nieuwe afzetmarkten nam een ruime groente- en fruitdelegatie deel aan World Food Kazachstan en werd een specifieke missie naar Turkije georganiseerd. Bovendien werd in het kader van bijkomende Europese promotiemiddelen een nieuw dossier ingediend om de tastingscampagne voor peren op de Duitse markt met één jaar te verlengen.

16. ONDERZOEK

Het VBT is actief betrokken bij het onderzoek dat wordt uitgevoerd ten behoeve van de sector verse groenten en fruit in het algemeen en van de leden-producentencoöperaties in het bijzonder.

In 1997 was het VBT, samen met de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven), medeoprichter van het Vlaams Centrum voor Bewaring van Tuinbouwproducten (VCBT). Het VBT participeert nog steeds actief in deze onderzoeksinstelling.

Het VBT geeft ondersteuning bij het definiëren van onderzoeknoden en -thema's, het opvolgen van projecten en het valoriseren van resultaten. Tevens voorziet het VBT, namens de individuele leden-producentencoöperaties, in cofinanciering. De gedefinieerde onderzoeksthema's resulteren veelal in concrete projecten, gefinancierd door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT). Om de voorstellen grondig met de sector af te toetsen, vooraleer deze in te dienen bij het IWT, voorziet het VBT in een procedure van overleg met de onderzoeksinstellingen en van evaluatie door de leden. Voor projecten die door het IWT worden goedgekeurd, is er naast de IWT-financiering, een sectorfinanciering door het VBT en/of (een deel van) de individuele leden-producentencoöperaties. Het VBT en/of de leden zijn vertegenwoordigd in de gebruikersgroepen, die de onderzoekers ondersteunen in de uitvoering en de valorisatie van de projecten.

In 2014 nam het VBT via sectorfinanciering en vertegenwoordiging in gebruikersgroepen deel aan volgende IWT-landbouwtrajecten:

- Systeembioologische analyse van bruinverkleuring bij appel - IWT-080527 uitgevoerd door KU Leuven, Proefcentrum voor de Fruitteelt (PCFruit) en VCBT,
- Remote sensing als instrument voor bodemvochttaansturing in peren- en appelboomgaarden: naar valorisatie van de ruimtelijke variatie - IWT-090924 uitgevoerd door Bodemkundige Dienst van België, KU Leuven en PCFruit,
- Mycorrhizaschimmels in bodemecosystemen voor duurzame fruitteelt - IWT-110775 uitgevoerd door PCFruit en KU Leuven Associatie,
- Naar een kennisgebaseerde bedrijfszekere duurzame beheersing van perenbladvlo in de perenteelt - IWT-110778 uitgevoerd door PCFruit, Universiteit Antwerpen en Universiteit Gent (UGent),
- Verneveling van Biologische Controle Organismen (BCOs) in bewaarruimten voor bestrijding van vruchtrotschimmels - IWT-110790 uitgevoerd door PCFruit, Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) en KU Leuven,
- Energiezuinige koeling van groenten en fruit - IWT-120745 uitgevoerd door VCBT en KU Leuven,
- Naar een kennisgebaseerde duurzame geïntegreerde beheersing van tripsen in aardbeien - IWT-120746 uitgevoerd door PCFruit, Inagro, Proefcentrum Hoogstraten en UGent,

Perensorteerinstallatie Veiling Haspengouw

- Bestrijding bacterievuur bloei-infecties met biologische controle organismen (BCOs) toegepast via hommels bij appel en peer - IWT-135075 uitgevoerd door PCFruit, ILVO, KU Leuven en UGent,
- Rationele en plaats-specifieke beheersing van schurft bij appel - IWT-135078 uitgevoerd door PCFruit, IVLO en KU Leuven,
- Kennis gebaseerde praktijkoplossingen ter bescherming van de Vlaamse fruitteelt tegen *Drosophila suzukii* - IWT-135079 uitgevoerd door PCFruit en ILVO,
- Aansturing van stikstof en water in vollegrondsaardbei voor een duurzame transitie naar verhoogde smaak en bewaarkwaliteit - IWT-135083 uitgevoerd door Bodemkundige Dienst van België, KU Leuven, PCFruit en Proefcentrum Hoogstraten.

Verder nam het VBT in 2014 deel aan volgende onderzoeksprojecten:

- Netwerken als katalysator voor innovatie in de land- en tuinbouwsector - IWT-onderzoek uitgevoerd door ILVO en UGent: deelname gebruikersgroep,
- Veg-i-Trade - internationaal onderzoek gecoördineerd door UGent: deelname stakeholderoverleg,
- WaterQ - Invloed van de kwaliteit van het water gebruikt in de sector van de primaire plantaardige productie, meer bepaald voor de irrigatie, het wassen en het transport, op de blootstelling van de consumenten aan chemische en biologische verontreinigingen - onderzoek uitgevoerd door KU Leuven Associatie, Lessius Mechelen, PCFruit, Proefstation voor de Groenteteelt en Scientia Terrae, in opdracht van de FOD VVVL: deelname gebruikersgroep.

Kersensorteerinstallatie BFV

VBT-SECRETARIAAT

Philippe Appeltans - Algemeen secretaris
016/30 09 90 - philippe.appeltans@vbt.eu

Laurien Danckaerts - Junior adviseur
016/30 09 91 - laurien.danckaerts@vbt.eu

Ann De Craene - Adviseur
016/30 09 93 - ann.decraene@vbt.eu

Patricia Vercammen - Boekhouding en coördinatie marktgegevens
016/30 09 92 - patricia.vercammen@vbt.eu

Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties vzw
Tiensevest 136, B - 3000 Leuven
Tel. 016/20 00 80 - Fax 016/20 30 35 - E-mail info@vbt.eu - www.vbt.eu

V•B•T

VERBOND VAN BELGISCHE
TUINBOUWCOÖPERATIES

Tiensevest 136
3000 Leuven
Tel: 00 32 (0)16-20 00 80
Fax: 00 32 (0)16-20 30 35
www.vbt.eu

